

Tribuna școlii

REVISTĂ SĂPTĂMINALĂ

Anul II Nr. 47

Simbătă 6 mai 1972

16 pagini — 1 leu

Climat mobilizator

Sfârșit de aprilie, început de mai. Mai mult ca oricând, agenda vieții politice românești a fost și este încărcată cu evenimente de o deosebită importanță. Sărbătorilor și aniversărilor consemnate de calendar — Ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc, glorioasa aniversare a creării Partidului Comunist Român, Ziua victoriei, Ziua independenței de stat a României, împlinirea unui deceniu de la încheierea cooperativizării agriculturii — li se adaugă evenimente politice curente de o bogată semnificație, o viață și laborioasă activitate cotidiană, caracteristică partidului și statului nostru. În înalte foruri și organisme — recenta plenară a Comitetului Central al partidului, plenara Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste, sesiunea Marii Adunări Naționale — s-au dezbătut probleme esențiale ale vieții noastre sociale și economice.

Ca de obicei, în miezul tuturor acestor evenimente care s-au succedat, inima care a pulsât tărie și entuziasm, mința care a insuflat chibzuință și clarviziune, a fost secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Știrea care a dominat zilele acesteia viața noastră politică internă și care va da în săptămânile următoare un nou curs stimulator muncii din toate sectoarele de activitate este hotărârea plenarei C.C. al P.C.R. de a convoca, în a doua jumătate a lunii iulie, Conferința Națională a partidului.

Convocarea acestui înalt forum al celor mai buni fii ai poporului — comunistii — se încadrează, firesc, într-o bună practică încetățenită în stilul de muncă al partidului nostru, al conducerii sale, de a analiza, din vreme în vreme, rezultatele eforturilor depuse de întreaga națiune — sau de fiecare sector economic și social în parte — în edificarea societății socialiste multilaterale dezvoltate, să tragă învățămintele și să cumpănească — printr-o largă consultare și dezbateră — liniile directoare pentru mersul pe mai departe al construcției socialiste. În acest sens, Conferința Națională din iulie va însemna, de bună seamă, un moment important în continua perfecționare a activității întregului partid, a statului, pentru îmbunătățirea conducerii activității economice și sociale.

În ultimii ani, am fost părtași la o uriașă dezvoltare a bazei tehnico-materiale a economiei naționale, la o mai rațională utilizare a bogatelor resurse naturale și umane de care dispunem, la o continuă modernizare a procesului de producție și la o schimbare a structurii organizatorice și de conducere a activității economice din industrie, construcții și din alte ramuri ale producției materiale, la așezarea consecventă a raporturilor sociale pe principiile echității socialiste, la întărirea democrației și ridicarea nivelului conștiinței socialiste a maselor — toate, rod al transpunerii în viață a sarcinilor trasate de Conferința Națională din decembrie 1967 și de cel de-al X-lea Congres al P.C.R. Au fost ani rodnici, bogați în fapte și realizări.

Atmosfera de puternică emulație, cu care este întâmpinată Conferința Națională a partidului de oamenii muncii din toate domeniile vieții social-economice, stăpânește deopotrivă și școala și pe oamenii săi. Învățământul ultimilor ani a cunoscut profunde transformări, pe linia continuării sale perfecționări și modernizări. Rolul pe care îl joacă școala în viața societății a crescut considerabil. Așa cum spunea secretarul general al partidului, „problema pregătirii și formării de noi contingente de specialiști, înarmați cu teamenice cunoștințe, capabili să răspundă în bune condiții exigențelor tot mai înalte ale organizării și conducerii producției, ale întregii activități sociale, devine o problemă centrală a însuși progresului societății noastre socialiste”. Întreaga capacitate și putere de muncă a corpului didactic — sintem convinși — vor fi călăuzite spre îndeplinirea exemplară a sarcinilor celui de-al X-lea Congres al P.C.R. în domeniul învățământului, spre noi realizări în politica școlară a partidului, spre împlinirea nobilei misiuni de educator-comunist al tinerei generații.

MIRCEA IONEL

DESEN

Șirato

În
acest
număr

Portrete de dascăli • Concursurile școlare • Creativitate în organizarea lecției • Științe sociale și Partidul Comunist Român — militant activ pentru unitatea partidelor comuniste și muncitorești, a tuturor forțelor antiimperialiste. Consultații: „Apărarea patriei socialiste, datorie de onoare a tuturor cetățenilor”; „Dezvoltarea conștiinței economice a elevilor”; Adevăratul sens al „modernului” • Clasele speciale — teren fertil de colaborare între școală și universitate • Hrana viitorului în mări și oceane.

A VI-A CONFERINȚĂ REGIONALĂ A COMISIILOR NAȚIONALE EUROPENE PENTRU UNESCO

Această manifestare continuă seria întâlnirilor de acest fel desfășurate, pînă acum, la Aix-en-Provence, Dubrovnik, Taormina, Sofia și Monaco. Ca și reuniunile precedente, actuala conferință oferă celor întruniți la masa dezbaterilor posibilitatea unui schimb deschis de opinii și idei, unei confruntări rodnice, constructive, a punctelor de vedere în probleme privind dezvoltarea cooperării europene pe tărîmul educației, științei și culturii, în folosul păcii și progresului pe continentul nostru.

Conferința de la București își propune să examineze posibilitățile existente în vederea intensificării și diversificării conlucrării în domeniile care țin de competența UNESCO, să examineze cele mai eficiente căi și mijloace menite să ridice, pe o treaptă superioară, participarea comisiilor naționale europene pentru UNESCO la pregătirea și realizarea programului general al Organizației, la îndeplinirea marilor obiective ale UNESCO, la instaurarea unui climat de securitate, destindere și largă colaborare în Europa, în întreaga lume.

La ședința inaugurală au participat tovarășii Ion Gheorghe Maurer, președintele Consiliului de Miniștri, Mircea Malița, ministrul educației și învățămîntului, Vasile Gliga, adjunct al ministrului afacerilor externe, Ion Brad, vicepreședinte al Consiliului Culturii și Educației Socialiste, Miron Nicolescu, președintele Academiei Republicii Socialiste România.

Au fost de față șefii de misiuni diplomatice acreditați la București, precum și atașați culturali ai unor ambasade din capitala țării noastre.

Ședința a fost deschisă de președintele Comisiei naționale române pentru UNESCO, prof. univ. dr. docent Jean Livescu, care a salutat pe cei prezenți și le-a urat succes în desfășurarea lucrărilor.

Președintele Consiliului de Miniștri, Ion Gheorghe Maurer, a adresat, apoi, în numele guvernului român, un cuvînt de salut Conferinței.

Cuvîntarea a fost urmărită cu atenție, primită cu interes, și subliniată cu aplauze de întreaga asistență.

Directorul general adjunct al UNESCO, John Fobes, a mulțumit, în numele participanților, președintelui Consiliului de Miniștri al României pentru mesajul transmis, pentru atenția pe care guvernul român o acordă Conferinței, subliniind, în acest context, aportul însemnat al țării noastre la acțiunile UNESCO, la extinderea colaborării internaționale, a schimbului de valori științifice și culturale dintre popoarele lumii.

La lucrările Conferinței participă reprezentanți ai comisiilor naționale pentru UNESCO din Albania, Anglia, Austria, Belgia, R. S.S. Bielorussia, Bulgaria, Cehoslovacia, Cipru, Danemarca, Elveția, Finlanda, Franța, R. F. a Germaniei, Grecia, Irlanda, Islanda, Italia, Iugoslavia, Luxemburg, Malta, Monaco, Norvegia, Olanda, Polonia, România, Spania, Suedia, Turcia, R.S.S. Ucraineană, Ungaria, Uniunea Sovietică.

Iau parte, de asemenea, în calitate de observatori, reprezentanți ai comisiilor naționale pentru UNESCO din Canada, Republica Populară Congo, Cuba, Republica Arabă Egipt, Israel, R. P. Mongolă, Peru, Statele Unite ale Americii, precum și reprezentanți ai Vaticanului și ai unor organizații internaționale.

Sînt prezenți Richard Hoggart, subdirector general al UNESCO, alți membri ai Secretariatului UNESCO, Sayed Abbas Chedid, directorul Centrului de informare al O.N.U. la București, Alexander Rotival, reprezentantul Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în România.

Reafirmînd poziția de principiu a țării noastre cu privire la recunoașterea din punct de vedere al dreptului internațional a R. D. Germane, stat european suveran și independent, reprezentantul român și-a exprimat speranța că R. D. Germană va deveni cît mai curînd membră a UNESCO și va participa cu drepturi depline la activitatea acestei Organizații. În context el și-a exprimat regretul că R. D. Germană nu poate participa la această reuniune. Poziția delegației române a fost sprijinită de delegațiile altor țări socialiste europene participante la conferință.

Conferința a ales ca președinte pe Jean Livescu, președintele Comisiei naționale române pentru UNESCO.

chiar și de noua ilustrație, vie și modernă, a copertei).

Rățiunea acestei noi orientări decurge, așa cum ne-o precizează însăși redacția (redactorii responsabili: Boris Cazacu și Al. Dima; secretar: Const. Rădoi) în al său „Cuvînt introductiv” din actualele și complexe sarcini ale dezvoltării învățămîntului de toate gradele, precum și din necesitatea îmbunătățirii activității ideologice și cultural-educative în școala românească de azi: „Avînd în vedere aceste obiective, începînd cu acest număr, culegerea „Limbă și literatură” va publica articole și studii cu caracter teoretic și aplicat, prin care să se pună în evidență valorile educative ale literaturii, bogăția și frumusețea limbii, să se cultive în rîndurile tineretului patriotismul și umanismul socialist. În atenția redacției va sta permanent preocuparea de a publica articole, consultații, bibliografii și tematici pentru obținerea de către învățători și profesori a gradelor în învățămîntul de cultură generală, de a consemna activitatea filialelor societății prin cronici, de a răspunde unor probleme ridicate de cadrele didactice din întreaga țară. În același timp, publicația noastră, în profilul ei actual, se va strădui să fie prezentă prin participare activă și prin discernămint critic, obiectiv la fenomenul activității științifice și didactice integrat în cultura românească contemporană în manifestările ei din țară și de peste hotare.”

Toate aceste laudabile

intenții și-au aflat concretizare chiar în acest prim număr. Cititorii vor remarca, desigur, în primul rînd, faptul că își găsec, în sfîrșit, locul cuvenit, nu numai studiile de specialitate, dar și articolele care să-i ajute în activitatea didactică. Astfel, alături de rubrici ca: „Limbă și stil”, „Limbă română de azi”, „Teorie și critică literară”, „Istorie literară”, „Texte documente”, „Cronică, recenzii, note”, „Revista revistelor” (care tratează în bună măsură subiecte de interes pra-

tic pentru profesorul de limbă și literatură română, cum ar fi, de exemplu, „Unitatea de sistem a operei poetice și matematice a lui Ion Barbu” sau „Teoria limbajului poetic la Blaga”, numărul de față al culegerii a tăcut loc rubricilor „Ana-

lize de text” (interesante și instructive, analize aplicate pe poezii, care figurează în programele școlare), „Didactica modernă”, „Cursuri de perfecționare, grade didactice”. Demnă de remarcat ni se pare și inițiativa redacției de a publica „Programele pentru cursurile de perfecționare”.

Mai apropiată de nevoile practice ale cadrelor didactice, mai mo-

bilă, mai aerată și mai operativă, în noua ei formă, această Culegere a Societății de științe filologice va reuși, credem, să răspundă cu adevărat dorințelor eitorilor ei, servind școala, știința și cultura românească.

Victor Octavian

Cursuri de vară pentru profesorii de biologie

Societatea de științe biologice din R.S.R., în colaborare cu Uniunea Sindicatelor din învățămînt, știință și cultură, organizează în vara acestui an, pentru profesorii de biologie de la școlile de cultură generală și licee, ca forme de informare și documentare, următoarele cursuri de vară: cursul de vară din Banat (Timișoara) între 25 VII—6 VIII a.c., cursuri de vară din Dobrogea (Agiștea) între 2 VIII—15 VIII a.c. și cursul de vară din Moldova (Stațiunea de cercetări biologice „Stejarul”—Pîngărați) între 3—16 VIII a.c.

Programul de activitate al cursurilor de vară cuprinde informări referitoare la cele mai actuale probleme din domeniul biologiei, aplicații științifice pe diferite trasee și itinerare din zonele respective pentru cunoașterea faunei și florei regionale, colectarea și determinarea materialelor faunistice și floristice în vederea alcătuirii colecțiilor necesare înzestrării cabinetelor biologice din școli (colecții de roci, ierbare, insectare etc.).

De asemenea sînt prevăzute în programe vizite la stațiuni științifice și experimentale de specialitate, rezervații naturale, obiective industriale, agricole, istorice și folclorice.

Cadrele didactice de specialitate care doresc să participe la unul din aceste cursuri se vor adresa filialelor S.S.B. de unde vor afla condițiile de participare.

Correspondența

Profesorul Corneliu Grigoriu, de la Liceul „Al. I. Cuza” din Focșani face câteva propuneri la planul de învățămînt al liceului de cultură generală:

Începînd cu anul II, elevii de la secția reală vor studia obligatoriu o singură limbă modernă, cîte trei ore săptămînal, în timp ce colegii lor de la secția umană vor studia două limbi moderne, dar numai cîte două ore pe săptămîna pentru fiecare din ele. În aparență, ultima categorie de elevi pare a fi avantajată, dar în realitate, lucrurile stau tocmai invers. Prevedindu-se doar cîte două ore săptămînal limbile străine, elevii de la secția umană sînt privați de aprofundarea studiului, așa cum impune logica, tocmai la acele obiecte la care, mulți dintre ei, se pregătesc pentru examenul de admitere în învățămîntul superior. Apoi, o dificultate o vor întâmpina și cadrele didactice care vor fi puse în situația să predea într-un anumit fel la o secție și într-alt fel la cealaltă. La clasele umaniste profesorii vor fi nevoiți să restrîngă programa la cele două ore pe săptămîna ceea ce nu se va realiza fără oarecare dificultăți și omisiuni. Se poate obiecta că realității nu au posibilitatea să studieze obligatoriu decît o singură limbă străină și aceasta ar justifica decalajul în plus de o oră pe săptămîna. Se precizează însă că acești elevi pot să urmeze facultativ cea de a doua limbă străină, interesele lor nefiind lezate cu nimic.

Din cele de mai sus se desprinde o idee, oarecum paradoxală: începînd cu anul viitor (dacă se va aplica întocmai acest plan de învățămînt), limba străină (pentru avansați) se va preda în condiții mai bune la secțiile reale decît la cele umaniste. De aceea, în concluzie, considerăm că se poate aduce o îmbunătățire planului de învățămînt propus, fără să se afecteze cu nimic ideea de principiu care a stat la baza alcătuirii lui. Propunem să se predea și limba străină (pentru avansați), de la secția umană, tot în trei ore săptămînal din considerentele arătate mai sus. Astfel numărul total de ore săptămînal crește de la 30 la 31. Că acest fapt ar duce la supraîncărcarea elevilor, nu poate fi luat în considerare, întrucît colegii lor de la secția reală au deja prevăzute în plan 31 de ore pe săptămîna. Procedîndu-se în felul acesta, s-ar înlătura o altă discrepanță dintre „realiști” și „umaniste”.

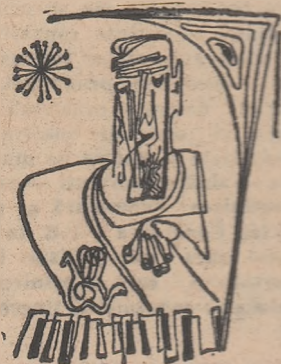
★

Aurel Căpălescu, profesor de matematică la Școala generală din Lupșa de Jos, județul Mehedinți, ne scrie un amplu articol despre concursul de admitere în școlile postgenerale din care spicuim câteva opinii:

După părerea mea o îmbunătățire substanțială a selecției la concursul de admitere s-ar putea realiza prin adaptarea unor subiecte unice și pentru examinarea orală, spre a se înlătura unele manifestări subiective care se mai pot întîlni mai ales cînd examinatorul nu are suficientă experiență în predarea la clasele V—X ale școlii generale.

Este necesar, de asemenea, ca alți subiectele unice pe țară pentru lucrarea scrisă la matematică cît și cele pentru examenul oral să fie alcătuite diferențiat după specificul și profilul școlii la care se ține concursul (licee teoretice, licee de specialitate și școli profesionale de diferite profile).

S-ar mai putea face desigur și alte observații și propuneri, dar acelea în legătură cu îmbunătățirea subiectelor ce se propun la lucrările scrise sînt absolut necesare și sperăm că din acest an să se țină seama de cele arătate mai sus.

„Limbă și literatură”

Primul număr din acest an al Culegerii de studii și cercetări filologice „Limbă și literatură”, care apare sub egida Societății de științe filologice, ne

face plăcuta surpriză a unei radicale restructurări de conținut și de formă. Departele de a fi întâmplătoare, modificările operate în profilul publicației, sînt programatice pentru ceea ce credem că ar fi justificat mențiunea de „serie nouă” (îndeprățită

Portrete de dascăli

VASILE BĂDULESCU

Și astăzi mai păstrez tabelele de logaritmi ale profesorului Bădulescu. De altfel cine nu cunoaște cărțile de aritmetică, algebră și geometrie ale colectivului de autori — Tino, Teohari și Bădulescu? L-am avut opt ani profesor de matematici. Este singurul dintre profesorii cu care am început și am terminat liceul. Ne-a fost multă vreme diriginte. Promoția mea care a absolvit în 1945 poartă chiar numele său. Tradiționalul tablou colegial, simbol al încheierii unui ciclu de activitate și de viață, poartă titlul Promoția prof. Vasile Bădulescu (1937—1945).

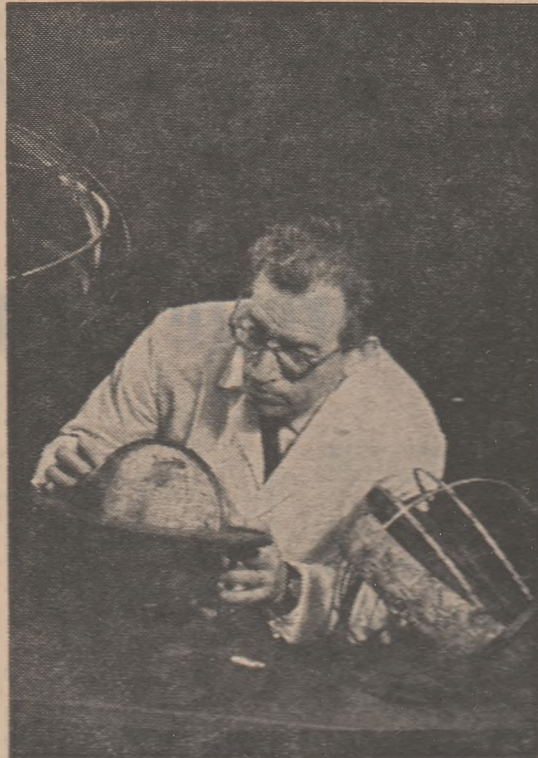
De o punctualitate exemplară. Parcă și azi îl văd venind de la tramvaiul 12, care pe vremea aceea circula și pe calea Griviței, pe una din străzile de pe lângă actuala maternitate Steaua. În 8 ani nu-mi amintesc să fi întârziat vreodată la ore. Pedagog înăscut, preda lecțiile cele mai dificile cu o claritate fascinantă. Îi urmăream toți expunerea cu o încordată atenție. Știa să evidențieze cu orice prilej esențialul. Detaliile ne semnificative care de multe ori umpleau din abundență cărțile sau culegerile de probleme erau ocolite cu o îndemnare de adevărat magistr. Știa să antreneze toată clasa la ore. Caietele de matematici erau o succesiune de lecții în clasă și lecții acasă. Primele le lucram în creion urmărind explicațiile sau probleme rezolvate la tablă de colegi, ultimele, lucrate acasă cu grijă, în cerneală. Vacanțele erau un alt prilej de aprofundare a studiului. Ne recomandă culegeri de probleme după care trebuia să lucrăm singuri. La întoarcerea la școală controla cu grijă caietele noastre de studiu individual care erau chiar onorate cu note.

Avea o voce puțin afectată dar foarte prietenoasă. Timp de peste opt ani nu-mi amintesc să-l fi văzut vreodată supărat sau încruntat deși perioada prin care treceam n-a fost chiar așa de ușoară. De câteva ori în timpul războiului a fost concentrat, dar nu pentru perioade prea lungi care să perturbe buna desfășurare a ciclului școlar. Mare amator de mișcare și plimbări pe jos. Sănătatea, ne repeta el adeseori, înseamnă: aer, apă, soare. Curățenia, aerisitul clasei sau camerei de lucru, mersul pe jos, educația fizică fac parte din elementele fundamentale ale menținerii sănătății și se găsesc la îndemina oricui. Ne vorbea cu pasiune despre broșura lui Müller intitulată „Sistemul meu” care descria câteva exerciții de înviorare obligatorie pentru cine dorește să-și sporească randamentul propriu. Știa să antreneze colective de elevi să lucreze suplimentar la matematici. Suplimentul reputatei „Revista matematică” care-și avea sediul aproape de Gara de Nord a fost îndrumătorul multor promoții de elevi care au urmat mai târziu Politehnica sau Facultatea de matematici.

Mai târziu profesorul Vasile Bădulescu și-a desfășurat activitatea într-una din catedrele de matematici ale Institutului politehnic din București. L-am întâlnit aici lucrând cu aceeași dăruire și pasiune la primele cursuri muncitorești care au funcționat pe lângă această prestigioasă instituție de învățământ a țării noastre. La fel de tânăr și neobosit ca în anii din perioada liceului.

Profesorul Bădulescu a fost printre puținii privilegiați ai epocii care a călătorit de mai multe ori în străinătate. Adeseori ne povestea cu multă pricepere despre bogăția artistică a muzeelor și țărilor vizitate. Făcea parte din rîndul celor care știu să privească ceea ce se întâmplă în jurul lor. Alături de disciplina impusă parcă și de natura specialității, el a rămas tot timpul admirator al frumosului și adept al teoriei elementare că sănătatea depinde în primul rînd de noi, de modul cum știm să ne-o păstrăm. Neobosit luptător împotriva abuzurilor de orice fel, prof. Bădulescu a fost pe tot parcursul vieții sale un om calculat în sensul cel mai bun al cuvîntului. În viață am avut fericitul prilej să-l întâlnesc de mai multe ori. A rămas întru chiparea fidelă a omului optimist. Lucrează și acum cu aceeași rivnă de odinioară. Este un exemplu de confundare a omului cu profesia, un exemplu de îmbinare fericită a muncii și a pasiunii pentru studiu, cu putere de dăruire fără rezerve binelui colectiv. Așa ne-a rămas tuturor în imagine figura luminoasă a profesorului nostru Vasile Bădulescu.

MARIN RADOI

De la catedră la stele

Fericit se poate considera cel ce l-a fost el. Sub directă sa îndrumare, a colindat meleagurile îndepărtate, distanțe astronomice, apropiindu-se de stele. Nu numai ca explorator al globului pământesc, sau ca astronom, care cercetează tainele universului, ci, mai cu seamă, ca om de cultură, pregătit să savureze sublimul ce emana din strălucitoarea inteligență umană oglindită în munca științifică.

Dr. Xántus János — profesor de geografie, științe naturale și astronomie — se trage dintr-o familie de savanți renumiți. Părinții — profesori de geografie la Universitatea din Cluj — s-au bucurat de reputație în rândurile oamenilor de știință din țară și de peste hotare. Unchiul său, Xántus János, a desfășurat explorări științifice în Texas, Mexic, Kansas, California, Peru, Australia, Borneo etc. În cursul peregrinărilor sale pe ocean — între America și Australia — a descoperit 89 de insule și bancuri necunoscute pînă

la el. Unul din strămoșii familiei — legendarul savant explorator Benyovszky Móric — eroul unui roman al scriitorului clasic maghiar Jókai Mór, a făcut la sfîrșitul secolului al XVIII-lea călătorii și cercetări în Asia și Africa. Drumul său parcurs din Kamciatca și pînă în Madagascar este oglindit în volume, al căror conținut a contribuit la îmbogățirea științelor naturale.

În decursul unei cariere pedagogice de trei decenii și jumătate, dr. Xántus János — studentul de odinioară al lui Emil Racoviță și dr. Alex. Borza — a predat în aproape toate liceele din Cluj. Ca membru al Cabinetului metodic a condus ani de-a rîndul cursurile de perfecționare a cadrelor didactice organizate în timpul vacanțelor de vară. Activitatea sa de popularizare a științelor se ramifică în multe direcții. Numeroase sînt studiile și articolele sale publicate în țară și în străinătate. Cele circa 800 de lucrări publicate și 900 de emisiuni radiofonice realizate de Xántus János reprezintă o strălucită contribuție la munca de educație științifică a oamenilor. Cărțile sale deosebit de populare: Meleaguri minunate (Tündérszép tájakon), Prieteni înaripați (Szárnyas barátaink), Din adîncul mării pînă la stele (A tengerfenéktől a csillagokig), Oameni, mări, munți de gheață (Emberek, tengerek, jéghegyek), Calendarul naturii (A természet kalendáriuma) au fost reeditate. Dintre aceste volume, primul a apărut și în limba română.

Dr. Xántus a realizat primul nostru film documentar-științific de mare amploare: Retezatul. Filmul, sincronizat în 6 limbi, a fost distins cu premiul II la Festivalul filmului documentar-științific din Roma. Este important de reținut: premiul I a fost decernat filmului inspirat din frumusețile naturii realizat de Walt Disney. În colaborare cu Studioul „Ion Creangă” a creat numeroase filme despre meleagurile fermecătoare ale patriei noastre.

Serialul său radiofonic — compus dintr-un ciclu de 10 scenarii consacrate popularizării marilor reprezentanți ai științelor și pedagogiei universale — a fost difuzat în cadrul emisiunii pionierești la radio Tg. Mureș. În calitate de colaborator extern al Televiziunii Române, Xántus a realizat un număr însemnat de filme documentar-științifice. El a prezentat telespectatorilor și renumitul Institut oceanografic din Agigea.

Dr. Xántus János nu este numai un profesor de liceu. Prin rezultatele neobositei sale munci de cercetare științifică, prin capacitatea sa deosebită de a sintetiza datele culese, prin măiestria cu care le redactează, astfel ca ele să nu rămîind doar secretul celor inițiați — el se ridică în primele rînduri ale marilor dascăli ai poporului nostru.

Norocoși sînt cei ce se pot mîndri că au fost elevii lui, sau că au activat sub nemijlocita-i îndrumare în cercul științific de astronomie înființat și condus de el. Aceștia au avut șansa de a parcurge, măcar ca excursioniști, meleagurile necunoscute ale naturii atotcuprinzătoare.

CSIRE GABRIELA

Un instrument util activității didactice

„ATLASUL ISTORIC”

Procesul de cunoaștere a fenomenelor istorice în timp și spațiu a reclamat și reclamează și astăzi folosirea, pe lângă fișele cărții de istorie propriuzise, a unei serii de alte materiale ajutătoare între care harta a fost și rămîne un auxiliar mult apreciat. Iar cînd reprezentarea grafică a fenomenelor și proceselor istorice se materializează după mai mulți ani într-un Atlas istoric ce-și propune să jaloneze cursul îndelungat al istoriei umane, apariția unui asemenea instrument de lucru se înscrie, în condițiile țării noastre, nu ca un simplu eveniment editorial, ci ca un veritabil act de cultură. De aceea ne facem o plăcută datorie din a semnala această apariție în Editura didactică și pedagogică, sub îngrijirea unui colectiv de istorici bine cunoscuți ca Dumitru Berciu, Ion Cupșa, C. C. Giurescu, Camil Mureșan, Francisc Pall, Dumitru Tudor, Zamfir Zorin, Dan Berindei, Damian Hurezeanu, Virgil Arbore. Coordonarea a fost asigurată de profesorul universitar Ștefan Pascu. Lucrarea a beneficiat și de aportul academicianului Constantin Daicoviciu, în calitate de consultant științific.

Apreciam că inițiativa Editurii didactice și pedagogice și efortul colectivului care a e-

laborat „Atlasul Istoric” vin să răspundă unei necesități pedagogice și cultural-științifice acut resimțite, un asemenea instrument de lucru fiind realizat pentru prima oară în anul de după 23 August 1944.

Atlasul reușește, după părerea noastră, să răspundă bine unor exigențe specifice. În suita de hărți pe care le conține se realizează o reprezentare adecvată a mișcării istorice. Una din calitățile indiscutabile ale „Atlasului istoric” derivă din aceea că în transpunerea grafică a cursului devenirii umane, colectivul de autori nu s-a mulțumit, ca în cazul altor instrumente asemănătoare elaborate de istoriografia burgheză pozitivistă din țara noastră, să se rezume la a prezenta doar războaiele și expedițiile militare, deplasările popoarelor dintr-o zonă geografică în alta, „corectările” granițelor dintre state și imperii ș.a.m.d. În concordanță cu conținutul gândirii științifice marxiste, a căutat, și în bună măsură a reușit, să reproducă grafic, procesul dezvoltării istorice a umanității, dacă nu în ansamblul său, cel puțin prin redarea principalelor elemente componente. Așa se explică de ce, atît pentru epoca veche cît și pentru cea medie se con-

semnează grafic activitatea productivă a omului, domeniile în care s-a materializat forța sa pe planul creației materiale (a se vedea hărțile 22, 30, 44 ș.a.). O atenție deosebită a fost acordată fenomenului luptei de clasă, ca martor al procesului dezvoltării istorice. Răscoalele sclavilor în antichitate (harta 29), forța de extindere a războiului țărănesc german, luptele eroice ale iobagilor din Transilvania sub conducerea lui Horia, Cloșca și Crișan, revoluțiile burgheze care au marcat trecerea de la feudalism la capitalism, războaiele revoluționare (războiul de independență al coloniilor americane, războiul de secesiune din S.U.A. sau mai recent cele care au concurat la definirea laturii armate a procesului de eliberare națională), ca și marile ridicări la luptă ale proletariatului modern (în timpul Comunei din Paris, al revoluției ruse din 1905—1907, Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, sau luptele revoluționare ale clasei muncitoare în epoca contemporană) își găsesc o ilustrare vie în paginile Atlasului istoric la care ne referim. Se include astfel între copertile

MARIN BADEA

(Continuare în pag. a 6-a)

În căutarea celor mai potrivite formule

Intrate în tradiția școlii românești, concursurile pe obiecte reunesc la startul lor, an de an, un număr tot mai mare de competitori. Vom spune chiar că numărul acesta e de natură să impresioneze, fiindcă întreg mecanismul desfășurării concursurilor, pus în acord cu un proces mai larg, valabil pentru toate domeniile de activitate socială, reflectă în primul rând acumulările de ordin calitativ din învățământ. Se confruntă astfel nu numai capacitatea de însușire a noțiunilor predate în orele de curs, ci aplicarea creatoare a acestora după aceea. Și dacă educatorul își face o datorie din a lucra în mod special cu elevii slabi până la includerea acestora în medie, un deosebit simț de responsabilitate va dovedi acela care se preocupă de îndrumarea competentă a elevilor pasionați pentru studiul unui anumit obiect de învățământ. Pe acest plan, rezultatele concursului reflectă pasiunea, capacitatea de îndrumător a profesorului, în ultimă instanță, stilul de lucru al colectivului didactic dintr-o școală.

În dorința de a face din aceste concursuri un mijloc eficient de stimulare a celor mai talentați elevi, a existat în permanență preocuparea pentru găsirea celor mai potrivite formule de organizare. Din aceeași dorință am solicitat celorva profesori opiniile despre concursurile școlare din acest an.

● Progres pe calea descoperirii aptitudinilor literare

Modificările produse în sistemul de organizare a concursului de literatură română „M. Eminescu” au marcat un progres pe calea descoperirii aptitudinilor literare ale elevilor noștri. Din dorința de a perfecționa continuu acest mijloc de stimulare și descoperire a tinerelor talente printre elevi, semnalăm câteva dintre aspectele pozitive și deficiențele desfășurării concursului în acest an școlar.

Prin subiectul dat la faza pe școală — „Scriitorul preferat” — s-a creat posibilitatea de a se aprecia gradul de maturitate intelectuală și sensibilitate în interpretarea creației artistice. Și faza pe județ a avut o nouă formă de organizare. Ea a constat din două probe: prima, alcătuită din 6 întrebări, și a doua, o compunere; notarea maximă fiind de 10 puncte pentru prima probă și 10 pentru a doua. Apreciem că bună această formă de organizare, cu condiția să se țină seama și de gradul de parcurgere a materiei de către toți elevii. Astfel, s-a omis faptul că în acest an multe licee au efectuat 3 săptămâni de practică în producție și orele n-au putut fi total recuperate.

Datorită acestui decalaj dintre licee sub aspectul parcurgerii programei, s-a hotărât în mod arbitrar ca întrebările formulate din materia nestudiată să fie notate cu punctajul maxim, ca și cum candidații ar fi răspuns foarte bine.

Analizând întrebările, observăm că majoritatea dintre ele sînt bine formulate, în concordanță cu nivelul clasei. Există totuși întrebări neconcludente, pe care în edițiile următoare ale concursului, semnându-le acum, am dori să nu le mai întâlnim.

Astfel, la anul I, problema stilurilor limbii literare e mai pretențioasă, dacă ne gândim la posibilitatea, oferită de programa analitică și manual, de a înțelege în profunzime acest aspect din domeniul teoriei literare.

Printre întrebările anului al II-lea o întâlnim și pe aceasta: „Explicăți titlul și precizați scopul revistei „Dacia literară.”” Întrebarea conținea două probleme care solicitau o dezvoltare amplă, deoarece răspunsul telegrafic nu era suficient în acest caz. De asemenea, întrebările teoretice privitoare la punctuație nu sînt nici eficiente, nici concludente. Este știut că elevul poate da de multe ori exemple bune, reușind să formuleze reguli corecte, pe care în scris nu le respectă. Dacă li s-ar fi

cerut să rezolve o problemă de ordin practic, ar fi fost mai semnificativ. O întrebare asemănătoare a fost și la anul al III-lea privitoare la linia de dialog și semnul exclamării. Tot la anul al III-lea răspunsul la problema: „Titlul și anul apariției primului volum de poezii de O. Goga” nu solicită decât memoria elevilor. Desigur interpretarea unei probleme din creația acestui poet ar fi fost mai edificatoare. Pentru anul al IV-lea, una din întrebări este de-a dreptul puerilă: sublinierea cuvintelor înlocuite din versurile „De trei codri cei de aur, de departe vezi albind...” Oare această problemă s-a considerat că este o chestiune de limbă?

A doua problemă — compunerea — a fost bine aleasă. Discutabil este modul cum au fost formulate subiectele acestei probe la fiecare clasă. Dacă la anul al II-lea, subiectul „Literatura și viața” și la anul al III-lea „Sentimentul patriotic în poezia românească” presupune o verificare a cunoștințelor de literatură pe lângă talentul candidaților, subiectul de la anul I a putut releva doar posibilitățile de compoziție ale elevilor (Compunere — după versul „Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie”), iar cel de la anul al IV-lea a fost un simplu test de orientare profesională, „Profesia spre care îmi îndrept pașii”.

GEORGETA SCUTARU

● Preocupare permanentă pentru cei care ne reprezintă școala

Faptul că numărul participanților la concursul de matematică este în fiecare an mai mare, denotă că tot mai mulți elevi îndrăgesc studiul matematicii, dovedind maturitate de gândire logică în raport cu vârsta lor.

Dar dacă acestea sînt lucruri care ne bucură, ne nemulțumește faptul că, în Capitală, de pildă, la fazele pe sector, aproape 50% din elevii claselor V—X, participanți la recenta olimpiadă de matematică au obținut între zero și șase puncte din punctajul maxim de 20 de puncte. Nu trebuie să uităm că acești elevi sînt considerați la școlile respective ca virfuri ale claselor, că în școlile lor sînt notați cu 9 și 10. În această situație, cum justifică școala și profesorii respectivi că la concursul de matematică acești elevi au obținut zero, unu sau două puncte?

Se obișnuiește să se arunce vina pe dificultatea temelor date, pe timiditate, pe neatenție.

Am avut posibilitatea să văd și să cercetez astfel de lucrări la circa o mie de elevi și mă socotesc îndreptățit să afirm că temele au fost accesibile elevilor buni, dar, spre regretul meu, am descoperit la acești elevi greșeli inadmisibile, care dovedesc nepregătire și nu timiditate. Elevii notați cu nota maximă la clasă prezintă goluri în însușirea capitolelor importante din aritmetică, geometrie și algebră, lipsa unei elementare gândiri logice și antrenament în modul de a aborda și trata o problemă sau exercițiul de matematică. În unele cazuri, din fericire foarte puține, elevii au dovedit chiar seriozitate, neîncercînd să rezolve măcar una din multimea temelor date. Și totuși, astfel de elevi au fost trimiși la olimpiada de matematică să reprezinte școala la această disciplină la nivelul cel mai înalt.

În toate școlile există preocuparea pentru elevii rămași în urmă sau slabi la învățătură, dar în foarte puține școli există și cea preocupare deosebită pentru elevii frunțași la învățătură, care vor fi cadrele de nădejde în toate domeniile de muncă din patria noastră. Acești elevi „se pierd” de cele mai multe ori în anonimul claselor cu elevi mediocri la învățătură. La lecțiile de verificare cu elevii slabi și mediocri, elevii-virfuri ale claselor se plictisesc, căci ei doresc mereu ceva nou, interesant, care să le solicite gândirea logică pe o treaptă superioară. De asemenea, în multe cazuri temele date pentru studiul individual acasă nu-i interesează și le frînează pasiunea pentru studiul matematicii, căci asemenea teme sînt adresate în special elevilor slabi la învățătură.

Ministerul Educației și Învățămîntului acordă o deosebită grijă pentru această categorie de elevi și de aceea a dispus ca cercul de matematică să intre în norma profesorului de matematică. Astfel cercul de matematică, bine pregătit, cu teme interesante, care să atingă treapta cea mai înaltă dintr-un capitol studiat, oferă acestei categorii de elevi prilejul de a studia matematica în tot ce are ea mai frumos. Profesorul trebuie să știe că aici elevul foarte bun la matematică se poate afirma cu toată plenitudinea forțelor sale intelectuale. Din păcate, astfel de cercuri sînt inexistente în multe școli, iar în unele cazuri sînt simple formalități, căci nu se deosebesc cu nimic de o lecție de clasă, improvizată. La școlile unde cercul de matematică își trăiește viața cu adevărat, acolo și rezultatele la olimpiadă au fost foarte bune și în unele cazuri impresionant de frumoase.

Un aport important la pregătirea pe o treaptă superioară a elevilor — virfurile claselor de matematică din cl. V—X — l-ar putea aduce și „Gazeta matematică”, dacă aceasta s-ar încadra ca spațiu și conținut cerințelor actuale ale elevilor din această categorie. Din păcate, acordă un spațiu de o filă, cel mult două, pentru publicarea temelor adresate claselor V—X. Și acest minim de teme în majoritatea cazurilor sînt necorespunzătoare și în contratimp cu capitolele ce se predau la cursuri.

Este nejust, după părerea noastră, să se acorde de fiecare dată 10—12 pagini pentru a se publica numele celor ce rezolvă problemele și o pagină, sau cel mult două pentru teme adresate celei mai numeroase categorii de elevi din țara noastră — elevii școlilor generale.

În sprijinul celor arătate mai sus este de dorit ca profesorii să-și facă

● O mai mare diversificare a subiectelor

Școlii îi revine importanta sarcină de a introduce pe elev în complexitatea vieții, formînd totodată embrionul specialistului, a cărui dezvoltare trebuie făcută apoi cu grijă și continuu. Între altele, progresul societății este determinat, pe de o parte, de modul cum școala vine să folosească toate mijloacele de care dispune pentru formarea intelectuală a tineretului, pe de altă parte, de felul cum știe să transmită ștabela valorilor spirituale de la o generație la alta, în modul cel mai eficient. Dar, pe lângă instrumente, școlii îi revine rolul de a crea deprinderi, de a dezvolta talente și pasiuni, indicînd tînrului absolvent drumul cel mai potrivit, pe care trebuie să-l urmeze.

Pentru realizarea acestor scopuri, se caută multiple și variate metode, care trebuie mereu perfecționate, pentru a fi corelate cu progresele științei. Pe această linie se înscriu și concursurile școlare — olimpiadele — devenite azi un mijloc tradițional, de prestigiu, prin care elevii din toate școlile țării își măsoară forțele. Stimularea ambiției creatoare obligă pe elevii participanți să adîncească cunoștințele din domeniul pentru care simt o atracție deosebită.

Paralel cu antrenarea unui număr mare de elevi, în scopul dobîndirii de cunoștințe cât mai temeinice, olimpiadele conferă posibilitatea selecționării lor după aptitudini și capacități la scară națională. De aceea ar fi necesară o studiere amănunțită a factorilor determinanți ai acestei activități în vederea îmbunătățirii ei.

Nu vom face aici o amplă analiză a modului de desfășurare a olimpiadelor de fizică, ci ne vom limita la câteva observații.

Analizînd subiectele date în ultimii ani, constatăm o creștere a gradului de dificultate, care cere elevilor o pregătire din ce în ce mai profundă și complexă. Nu se mai dau subiecte teoretice care solicită elevilor o reproducere mecanică a legilor sau demonstrațiilor învățate, ci li se cere interpretarea fenomenelor. Problemele îi determină pe aceștia să găsească condițiile în care legile învățate pot fi aplicate corect și eficient.

S-au constatat însă și excepții: la prima etapă a concursului s-au dat probleme din *Gazetele de fizică și chimie, seria B*, cunoscute de participanți. Considerăm că această metodă nu este indicată, deoarece pune elevul în fața unor probleme cunoscute și, în consecință, selecționarea lor pentru etapele următoare, nu se mai poate face judicios.

De asemenea, nu ni se pare echitabil să se dea aceleași subiecte, atât elevilor claselor speciale, cit și celor din clasele obișnuite. Din experiența noastră, aceasta are o influență negativă asupra prezentării elevilor la concurs. O diversificare a subiectelor ar putea face ca olimpiada să aibă o mai mare contribuție în promovarea valorilor și ar asigura totodată creșterea numărului de participanți.

După părerea noastră etapele s-ar trebui să se succedă la intervale atât de scurte, iar ultima etapă, cea republicană, să se desfășoare la sfîșitul lunii mai, în unul din orașele pitorești ale țării, cunoscută fiind influența pozitivă a climatului asupra desfășurării lucrărilor concursului. În plus, încheierea concursului cu o excursie de mai multe zile (pentru elevii premiați) i-ar stimula și mai mult pe participanți.

Considerăm că s-ar putea ridica încă multe probleme legate de conținutul și modul de desfășurare a olimpiadelor. În ultimă instanță însă, judicioasa soluționare a tuturor acestor probleme este condiționată de interesul, hărnicia și pasiunea profesorului care muncește direct cu elevii.

CRISTINA VIEROȘANU

DAN D. FARCAȘ: „Ce limbaje cunosc calculatoarele electronice“

Semnalăm — după cartea „Programarea în FORTRAN“, de Petre Dimo — încă o nouă apariție la Editura didactică și pedagogică, și anume cartea „Ce limbaje cunosc calculatoarele electronice“, de Dan D. Farcaș, care vine să completeze cunoștințele, în materie de calculatoare electronice numerice, ale celor interesați în utilizarea acestor mijloace moderne de calcul. Spunem acest lucru deoarece cartea lui Petre Dimo ne inițiază în limbajul FORTRAN, destinat rezolvării problemelor tehnico-științifice, pe când cea a lui Dan Farcaș ne prezintă un alt limbaj de programare: COBOL (Common Business Oriented Language), orientat spre rezolvarea problemelor economice, conținând înlesniri în special în privința lucrului cu fișiere, dispunând de diferite moduri de acces și organizare. Faptul că autorul s-a oprit asupra descrierii principalelor posibilități ale limbajului COBOL ni se pare salutar, având în vedere că, la ora actuală, 80 la sută din capacitatea calculatoarelor pe plan mondial este utilizată în scopul rezolvării problemelor de natură economică și de prelucrare de fișiere.

Deși prezentarea limbajului COBOL este obiectivul principal al acestei cărți, autorul nu consacră pentru aceasta decât un capitol — e drept cel mai consistent. Cartea cuprinde și alte capitole, ca: structura calculatoarelor electronice; programarea calculatoarelor electronice; organizarea fișierelor; scheme logice, limbaje algoritmice și exploatarea sistemelor de prelucrare a datelor.

Includerea acestor capitole dă posibilitatea unei urmăririi mai lesnicioase a prezentării COBOL-ului. Ținem să remarcăm spiritul sintetic în prezentarea unor noțiuni destul de delicate și de complexe ca de

scrierea principalelor părți componente ale unui calculator electronic, respectiv unitatea aritmetică și logică, unitatea de memorie, dispozitivele de intrare și ieșire sau descrierea fișierelor, a modului în care se organizează acestea.

De remarcat capitolul dedicat schemelor logice, cu atât mai mult cu cât se știe din experiență că în procesul de formare a viitorilor programatori aceștia întâmpină dificultățile cele mai însemnate nu în însușirea convențiilor de programare, ci în alcătuirea schemelor logice concrete. În capitolul respectiv se arată importanța schemelor logice în procesul de întocmire a programului pentru calculator, și se dau trei exemple de scheme logice.

Descrierea unității aritmetice și logice dă prilejul autorului să prezinte sistemul de numerație binar, operațiile în sistemul binar. Faptul că unitatea aritmetică și logică a calculatorului poate executa, în afara operațiilor aritmetice, operații logice, este un prilej de a trece în revistă operațiile fundamentale ale algebrei logicii: negația, conjuncția și disjuncția.

Codificarea informației în calculator este cuprinsă în paragraful „unitatea de memorie“. Cu această ocazie, se amintește că cel mai utilizat mijloc de codificare binară a informației este codul EBCDIC (Extended Binary — Coded Decimal Interchange Code) și se prezintă, însoțite de exemple, modalitățile de reprezentare a numerelor în calculator.

Dacă lectura cărții este foarte accesibilă, am zice agreabilă, chiar pentru un nespecialist, aceasta se datorește faptului că noțiunile nu sînt introduse în mod forțat, ci urmărindu-se istoricul dezvoltării în timp a calculatoarelor și a progra-

mărilor lor. Se trec în revistă pe scurt particularitățile esențiale ale limbajelor în cod-mașină, care, în ordine cronologică, sînt primele limbaje utilizate de om și „înțelese“ de calculator. Limbajelor algoritmice sau de programare, apărute ulterior, li se consacră un capitol în cadrul căruia se descriu, se clasifică în limbaje orientate pe calculator și în limbaje evolute. Pentru concretizare se dau câteva exemple de astfel de limbaje ca: ASSEMBLER, FORTRAN, COBOL, ALGOL, PL/I. Se menționează că, în afara acestor limbaje „universale“ de programare, se mai utilizează și alte limbaje numite „specializate“. Cititorul poate afla date interesante, atât cu privire la apariția primelor trei generații de calculatoare, cât și cu privire la generația a patra, a cărei lansare este în curs.

Urmărind introducerea calculatoarelor în viața întreprinderilor, se indică avantajele pe care acestea le implică, dar și sarcinile ce le revin întreprinderilor pentru ca ele să contribuie la o reală îmbunătățire a folosirii resurselor de care dispun. Cu această ocazie se arată stadiul actual, precum și perspectivele de viitor în ceea ce privește introducerea calculatoarelor în întreprinderile din țara noastră.

Dan D. Farcaș caută să demonstreze — și reușește — că în fond, calculatoarele nu sînt nici niște simple mașini de calcul, care știu să execute numai cele patru operații aritmetice, și nici că ele pot rezolva orice problemă și ca atare ar urma să înlocuiască treptat omul în toate domeniile de activitate, ci că trebuie privite ca niște instrumente extrem de performante, extrem de utile, subordonate însă în întregime omului.

MARIANA CRÎȘAN

JEAN PIAGET: „Psihologie și pedagogie“

Dintre psihologii contemporani, Jean Piaget pare a fi cel mai fecund din punctul de vedere al fundamentării activității instructiv-educative pe datele psihologiei copilului. Aproape toate lucrările sale (chiar și cele scrise în colaborare) au ca obiect explicarea genezei și formării psihicului infantil sub influența unei educații desfășurate științific. Dar dacă în aceste lucrări corelația dintre psihologie și educație este mai mult dedusă fiind implicată în modul de tratare, în lucrarea „Psihologie și pedagogie“, marele psiholog elvețian explicitează și demonstrează cu rigoarea unui silogism necesitatea fundamentării întregii problematice teoretice și practice a pedagogiei pe datele psihologiei copilului. În lucrare, analizând evoluția învățămîntului din lume în ultimele 3—4 decenii (după 1935), autorul arată că geneza dificultăților și a caren-

țelor a izvorât din neluarea în seamă a psihologiei copilului. Acolo unde, și atunci cînd legiuitorii sau pedagogii practicieni au ținut seama de datele psihologiei copilului, rezultatele nu au întârziat să apară (ex. metodele active). Din păcate, însă, arată Piaget, acest lucru s-a întimplat foarte rar și din această cauză multe din reformele învățămîntului nu și-au adus roadele așteptate.

O altă idee pe care o întâlnim în lucrare este aceea a necesității pregătirii psihologice a educatorilor de toate gradele, fără această instruire activitatea lor fiind pîndită de empirism.

Acele capitole din lucrare, care fundamentează psihologic procesul de învățămînt și metodele de predare începînd cu cele clasice și terminînd cu cele moderne (audiovizuale, învățămînt programat etc.), ne se par cele mai importante prin

utilitatea sugestiilor pe care le dau pedagogilor practicieni. Căci, după părerea noastră, lucrarea marelui psiholog este valoroasă atît pentru analiza făcută evoluției învățămîntului (o analiză întreprinsă de un psiholog, de pe poziții psihologice), cit mai ales pentru sugestiile (formulate sau deduse) pe care le furnizează practicienilor pentru o desfășurare mai științifică și, deci, mai eficientă a procesului de învățămînt. Desigur că nu toate punctele de vedere ale autorului concordă cu orientările noastre. Dar în lucrare există suficiente idei care, preluate critic, vor putea fi valorificate de către educatorii noștri în practica pedagogică.

Ea se adresează deopotrivă: practicienilor, teoreticienilor și organelor de concepție și decizie; fiecare va găsi sugestii în paginile ei.

I. DRĂGAN

Lectura selectivă

Multă vreme inteligența se măsoară după volumul cunoștințelor, erudiția reprezentînd, pentru școala veche, cea mai desăvîrșită împlinire a spiritului uman.

Un Pico della Mirandola, datorită numărului relativ redus de cărți în epocă, se putea lăuda cu cunoștințele sale în toate domeniile, iar un Conrad Gesner, părintele bibliografiei clasice, putea să publice la 1545 o lucrare fundamentală *Bibliotheca universalis* cuprinzînd peste 15 000 de opere a nu mai puțin de 3000 de autori, aproape toate cărțile umanității pînă la acea dată, pe care el le descoperise și le cercetase.

Dar care este situația astăzi? Explozia de cărți și reviste face practic imposibilă parcurgerea, fie și parțială, a tuturor publicațiilor ce apar într-un sector sau altul de cunoștințe. Singura atitudine pe care sîntem siliți s-o adoptăm nu poate fi decât una de resemnare („nu voi putea citi tot ce s-a scris!“), dublată de o severă selecție („voi citi numai lucrările cele mai bune!“). De altfel, există și un foarte interesant argument filologic. În limba latină *lego* înseamnă a citi, dar și a alege, fapt care l-a făcut pe Emile Faguet, surprins și încîntat de această împrejurare uimitoare de sensuri, să exclame: „Această limbă latină este fermecătoare!“

Nenumărați filozofi, oameni de știință, literați au încercat, de-a lungul anilor, să selecteze și să întocmească liste ale celor mai valoroase cărți pentru lectura tinerilor lor contemporani. Astfel, la 1854 Auguste Comte redacta o listă a celor mai bune 150 de cărți necesare unui intelectual. Nu lipseau Homer, Virgiliu, Dante, Petrarca, Cervantes, Molière, cum nici *Discursul asupra metodei* al lui Descartes ori *Cugetările lui Pascal*. Dar, în același timp, includea tratatele și manualele clasice pentru toate științele și, bineînțeles, ediția prescurtată a propriei sale opere *Filozofia pozitivă*.

Mai tîrziu, naturalistul John Lubbock, după ce în prealabil consultase pe cei mai de seamă savanți ai timpului, publica o broșură intitulată sugestiv *Cele mai bune o sută de cărți*, iar după el, alți autori vor concepe adevărate sisteme de lectură selectivă, unul dintre ei mergînd pînă la a recomanda și cărțile pe care trebuie să le citim la anumite vîrste (între 18 și 24 de ani operele poezilor și romancierilor, între 25 și 31 de ani pe dramaturgi și istorici, între 32 și 38 de ani marii clasici ai Antichității și Renașterii, între 39 și 45 de ani pe filozofi, între 44 și 52 de ani lucrările moralistilor și ale oamenilor politici).

Firește, aceste recomandări sînt arbitrare, cum arbitrară poate fi preferința pentru un autor în dauna altuia. Un lucru însă merită a fi reținut, și anume, că orice lectură trebuie să fie sistematică și selectivă. A citi sistematic înseamnă a urmări în permanență legăturile logice dintre lecturile anterioare, prezente și viitoare, a-ți stabili un plan riguros de acoperire a domeniilor propuse, printr-o selecție de o asprime care să excludă de la bun început cartea proastă sau mediocră. Căci, vorba unui filozof, timpul pe care îl pierdem cu o carte proastă este totdeauna prea lung, iar timpul pe care îl acorzi unei cărți bune este totdeauna prea scurt.

COSTACHE OLĂREANU

Izvoarele

Țară, prin grădinile tale umblă porumbeii

Inveșmînțați în calde, albe blamide —

Ah, cineva imi șoptește că se-apropie iarna:

Du-te prietenul meu și izvoru-l deschide

Din el să bea animalele albe; eu aplecat peste

Flaut voi asculta ginguritul copilului care

Se-avîntă să prindă în aer mingiiera fierbinte:

Țară, în tine-și au cuibul paseri cu cîntece rare.

Totdeauna versul a avut mireasmă înflăcărată:

El călătorea dinspre lanuri și fermecate coline.

Țară, am văzut tinerii purtîndu-ți izvoarele-n

spate:

Numai tu știi să așezi în inimă atîta minune!

DUMITRU M. ION

Antologia

„Tribunei“

CREATIVITATE în organizarea lecției

Este cunoscut faptul că lecția de comunicare de noi cunoștințe se organizează cu precădere la vârsta școlară mijlocie și mare, când profesorul are de transmis cunoștințe complexe, care necesită un timp mai îndelungat spre a fi analizate, demonstrate, explicate sau însușite în mod independent de către elevi. Structura clasică a acestui tip de lecție este — după cum se știe — următoarea: a) pregătirea elevilor pentru lecție și anunțarea titlului ei; b) predarea cunoștințelor noi prin prezentarea, analiza, compararea, demonstrarea faptelor, fenomenelor, stabilirea unor generalizări (noțiuni, legi, structuri etc.) de către profesor cu concursul elevilor sau prin „descoperirea” lor de către elevi pe baza unor experimente, lucrări efectuate, sau în urma vizionării de diapozitive, diafilme, secvențe de film etc., ori prin studiu individual c) fixarea datelor esențiale a problemelor de bază însușite în lecție prin repetarea lor, prin exerciții, rezolvări de probleme, lucrări, experiențe etc., cu caracter aplicativ și d) indicarea și explicarea temei pentru acasă. În funcție de conținutul specific de idei, de obiectivele urmărite, de condițiile concrete în care se desfășoară lecția, această structură poate și trebuie continuu modificată, creându-se nenumărate variante de lecție de comunicare de noi cunoștințe. Iată câteva din posibilitățile de modificare a structurii clasice a acestui tip de lecție.

La începutul tratării unui obiect de învățămînt sau a unui capitol, profesorul prezintă într-o sinteză problemele principale ale obiectului sau capitolului respectiv, cu scopul de a le forma elevilor o privire de ansamblu asupra conținutului de idei ce urmează a fi însușit, de a le suscita interesul și curiozitatea față de problemele respective. În acest caz, lecția are un caracter introductiv și în desfășurarea ei se distinge un singur moment: expunerea selectivă, convingătoare și atractivă a principalelor probleme care vor constitui obiectul de studiu al disciplinei sau capitolului enunțat.

Cînd profesorul are de expus un volum mai mare de cunoștințe, care datorită structurii lor complexe și unitare nu permite fragmentarea lor pe mai multe lecții, poate organiza o lecție cu caracter de prelegere în cadrul căreia expune, analizează, demonstrează etc. cunoștințele legate de tema abordată, în conformitate cu planul enunțat la începutul orei. Pentru a conferi expunerii un caracter activ și pentru a stimula interesul, participarea efectivă a elevilor la acest gen de lecție, profesorul poate antrena elevii în variate forme de activitate: să analizeze, să compare unele obiecte, fenomene,

să descopere unele proprietăți ale acestora prin restructurarea informațiilor ce le dețin în legătură cu faptele, obiectele, fenomenele supuse studiului (informații însușite la alte capitole, în alți ani la aceeași disciplină sau la disciplinele înrudite), să scrie sau să deducă — pe baza unor judecăți și raționamente — o formulă, o proprietate, o lege, o teoremă necunoscută. Lecția se poate încheia cu stabilirea unor concluzii generale pe baza materialului expus, cu fixarea aspectelor esențiale ale problemelor tratate, sau cu unele întrebări formulate de elevi și eventual cu indicarea unor surse bibliografice în vederea adîncirii și lărgirii informațiilor primite pentru cei interesați. Trebuie precizat că această variantă de lecție de comunicare de noi cunoștințe este accesibilă numai ultimelor clase ale învățămîntului liceal (clasele a XI-a, a XII-a), iar prin modul ei de desfășurare se deosebește de prelegerea universitară.

Cînd profesorul dispune de mijloace tehnice audio-vizuale poate să prezinte noile cunoștințe sprijinindu-se pe mesajul transmis prin intermediul lor. În acest caz poate proceda în felurite moduri: poate proiecta mesajul prin mijlocul care-l stă la dispoziție, sau poate determina pe elevi să audieze o înregistrare pe banda magnetică, ori placă, cerîndu-le să explice cauzele unui fenomen, să stabilească unele caracteristici, trăsături specifice și oferindu-le explicațiile necesare. Lecția se poate încheia cu fixarea cunoștințelor dobîndite de elevi, cu notarea lor într-o schemă generală sau cu efectuarea unor activități cu caracter aplicativ.

Se poate proceda și în alt mod: la început, profesorul poate formula un set de întrebări în legătură cu tema cuprinsă în mesajul ce urmează a fi prezentat prin mijloacele audio-vizuale, ale căror răspunsuri elevii le pot descoperi, deduce, urmărind cu atenție mesajul respectiv. La sfîrșit elevii sînt antrenați în dispute vii, răspunzînd la întrebările puse inițial.

Profesorul poate iniția lecții în care elevii să-și însușească prin efort propriu unele cunoștințe noi din manual sau din alte izvoare documentare în clasă. Și în acest caz lecția poate avea o structură diferită, și anume: profesorul formulează oral sau în scris câteva întrebări legate de conținutul de idei al lecției cuprins în manual sau în altă sursă bibliografică, acordă apoi un timp limitat (20—30 minute) elevilor spre a studia independent textul respectiv și spre a putea răspunde la întrebările date. În final se trece la analiza modului în care au înțeles elevii conținutul de idei, studiat, răspunzîndu-se la întrebările

inițial formulate și eventual completîndu-se răspunsurile elevilor.

Într-un alt caz, profesorul poate prezenta elevilor probleme-întrebări din materialul ce urmează a fi însușit independent din manual, iar elevii sînt lăsați să consulte în clasă lecția nouă și eventual alte lecții anterior predate; la sfîrșit se precizează argumentat soluțiile descoperite de ei și se verifică fie teoretic, fie practic justetea lor.

Se poate proceda și altfel: profesorul explică o parte din cunoștințele cuprinse în manual la tema enunțată, un aspect al fenomenului, o proprietate a obiectului sau fenomenului pus în discuție, iar restul cunoștințelor, este însușit — în clasă sub directa supraveghere a profesorului și într-un timp anumit — de către elevi. Firește, elevii pot să-și alcătuiască, concomitent cu studiul efectuat, planul sau schița lecției, ori doar să-și completeze planul de idei început de către profesor. Lecția se încheie cu discuții de fixare a noilor cunoștințe.

Dacă lecția se desfășoară în laborator, atelierul sau lotul școlar, profesorul poate cere elevilor să efectueze experiențe sau anumite lucrări practice, pe baza cărora ei pot sesiza și stabili anumite proprietăți ale fenomenelor, obiectelor, plantelor, materialelor etc., pot deduce cauzele care le-au determinat, pot formula anumite generalizări (noțiuni, cerințe, reguli, principii etc.) care reprezintă de fapt cunoștințe-

le ce trebuiau însușite. Său pot să determine, să recunoască anumite substanțe necunoscute, stabilind singuri modul de lucru. La sfîrșit se analizează concluziile la care au ajuns, cerîndu-le elevilor să descrie tehnica de lucru și argumentele pe care își întemeiază concluzia formulată.

Noile cunoștințe se mai pot transmite prin instruire programată. În cadrul acestei variante de lecție, la început, profesorul dă câteva indicații metodologice privind modalitatea utilizării textului programat, apoi elevii parcurg prin muncă independentă textul respectiv, efectuînd activitățile, exercițiile pe care acesta le conține; în încheiere, se fixează cunoștințele noi întîlnite de elevi și se apreciază munca lor.

Dacă textul programat conține numai secvențe de comunicare a noilor cunoștințe, lecția se poate desfășura în felul următor: la început se repetă cu ajutorul conversației unele cunoștințe anterior însușite de elevi care pot facilita înțelegerea celor noi, se prezintă apoi un instructaj succint referitor la modalitatea parcurgerii textului programat; urmează rezolvarea textului programat de către elevi, în mod individual, sub controlul profesorului, iar în final se angajează discuții de fixare a cunoștințelor însușite de elevi prin intermediul textului programat.

Acestea sînt doar unele din variantele de lecție de comunicare de noi cunoștințe care se pot organiza. Firește, ele au numai o valoare orientativă, întrucît posibilitățile de modificare a structurii clasice a acestui tip de lecție sînt nelimitate și, în plus, sînt susceptibile modificării și îmbogățirii, grație creativității gîndirii profesorului.

STELA TRITEANU

Laboratorul audio-vizual al Școlii generale din comuna Tirnava, județul Sibiu

„ATLASUL ISTORIC”

(Urmare din pag. a 3-a)

săle imaginea uneia din dimensiunile majore ale procesului devenirii istorice și care se înscrie ca o cucerire esențială a istoriografiei marxiste din țara noastră ca și din alte țări.

Un anume spațiu este rezervat consemnării grafice a procesului creației spirituale a omenirii ca parte componentă a mișcării istorice generale, dezvoltării învățămîntului în secolele XI — XV, prin prezentarea universităților apărute în Europa, sau a centrelor de afirmare a artei de tip romantic, gotic și bizantin, iar mai apoi a celor în care s-a dezvoltat cultura Renașterii. Sînt realizări certe, care conferă un conținut nou efortului de cunoaștere și înțelegere a pro-

cesului dezvoltării istorice și o altă forță interpretativă pentru istorie ca știință și ca dimensiune a conștiinței omului contemporan.

Ni se pare, însă, că judecătă mai profund, realizarea Atlasului istoric relevă și o serie de insuficiențe. Considerăm, de pildă, pentru partea de istorie veche și medie, că nu trebuia ignorată istoria precolumbia-nă a Americii sau relevarea dimensiunilor, atît cît sînt astăzi cunoscute, ale civilizației Africii negre, chiar dacă acestea s-au dezvoltat în afara contactului cu civilizația europeană.

Un plus de atenție ar fi trebuit să polarizeze evoluția fenomenelor economice. Nu se punctează, de pildă, fenomenul revoluției industriale, cu implicații atît de profunde pentru cursul dezvoltării istoriei moderne, și se ignorează această latură esențială a istoriei umane în epoca contemporană. Nici istoria luptei de clasă nu-și găsește o reprezentare grafică la dimensiunea fenomenelor care o com-

pun (bogomilismul, jacqueria franceză, răscoala lui Watt Tyler, răscoala de la Bobilna sau luptele orașenilor cu nobilimea în Italia, Franța ș.a.m.d.). Chiar dacă nu figurează în programa analitică a predării istoriei universale în școala medie, dată fiind importanța lor ca fenomene istorice, n-ar fi trebuit să se omită din Atlas războaiele revoluționare purtate în anii 1815—1825 de popoarele Americii Latine, sau mișcările revoluționare din Europa în timpul activității Sfintei Alianțe.

Atlasul redă grafic aspecte importante din istoria mișcării revoluționare a clasei muncitoare: confruntarea proletarietului francez cu burghezia în iunie 1848, activitatea lui Marx și Engels în timpul revoluției din Germania, răspîndirea secțiilor Internaționalei I ș.a. Colectivului de autori l-au scăpat însă cel puțin câteva momente mari din istoria mișcării muncitorești care și-ar fi putut găsi o reprezentare adecvată: crearea Partidelor social-democrate, ori crearea Partidelor Comu-

niste. De asemenea, ne-am întrebat dacă nu s-ar fi găsit mijloacele grafice adecvate pentru a reda, fie și schematic, aspecte ale dezvoltării culturii în epoca contemporană, aria de răspîndire, spre pildă, a curentelor filozofice, artistice, literare sau punctarea grafică a sferelor activității umane afectată de revoluția tehnico-științifică contemporană?

În sfîrșit, ni s-a părut că în redarea acțiunilor militare, de altfel prea abundente în raport cu alte elemente ale procesului istoric general, există o importantă doză de schematicism, de unde și greutatea cu care cititorul, mai mult sau mai avizat, va putea să descifreze elementele de strategie și tactică cu care a reușit să se impună una sau cealaltă din părțile aflate în conflict și aceasta în strînsă legătură cu marile epoci ale dezvoltării istorice.

În ciuda acestor câteva observații, Atlasul istoric constituie o reușită, un auxiliar prețios, atît pentru necesitățile activității didactice, cît și pentru uzul mai larg al cunoașterii științifice.

CARTEA POLITICĂ

În Editura politică a apărut recent lucrarea Nicolae Ceaușescu: „România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate” (vol. 6) care conține rapoarte, cuvântări, articole din perioada mai 1971—aprilie 1972.

„Documente ale Partidului Comunist Român”

În Editura politică, au apărut recent noi culegeri din cadrul colecției „Documente ale Partidului Comunist Român”. Este vorba de șase lucrări intitulate: „Națiunea socialistă” din al cărui cuprins semnalăm „Apariția națiunii ca formă de comunitate umană și dezvoltarea vieții naționale a popoarelor — un proces social legic”, „Formarea statului național unitar român”, „Dezvoltarea și înflorirea națiunii noastre socialiste”, „Rezolvarea marxist-leninistă a problemei naționale în România”, „Patriotismul și internaționalismul socialist — două laturi inseparabile ale luptei pentru împlinirea aspirațiilor înaintate ale umanității”, „Raportul dintre sarcinile naționale și cele internaționale în construcția socialismului”, „Rolul social și viitorul națiunii”. Culegerea a fost pregătită de colective de cercetători de la Institutul de filozofie al Academiei de științe sociale și politice și redactori ai Editurii politice.

O altă culegere se intitulează „Rolul și atribuțiile sindicatelor” și a fost elaborată de colective ale U.G.S.R. și Editurii politice. Capitolele lucrării cuprind: „Vechi și bogate tradiții de luptă în slujba celor ce muncesc”, „Înfăptuirea neabătută a liniei generale a partidului”, „Dezvoltarea continuă a bazei tehnice materiale a socialismului, sporirea bogăției naționale, ridicarea nivelului de trai al poporului”, „Sindicatelor — continuatoare ale tradițiilor internaționale ale mișcării muncitorești din România. Contribuția lor la întărirea mișcării sindicale mondiale”.

„Perfecționarea relațiilor de producție, a organizării și conducerii economice”, „Participarea maselor la conducerea societății — esență a democrației socialis-

te”, „Politica internaționalistă a Partidului Comunist Român”, „Perfecționarea organizării și conducerii vieții sociale. Rolul statului socialist” sînt titlurile celorlalte patru culegeri. Astfel, pînă în prezent se găsesc în librării 16 culegeri apărute în această colecție care se bucură de o largă difuzare. Lucrările, pun la îndemîna cursanților încadrați în diferite forme de învățămînt politic, cadrelor didactice, activiștilor de partid și de stat — un material sintetic, elaborat de diferite colective pe baza documentelor P.C.R. privind orientarea ideologică a partidului nostru în principalele domenii de activitate, politica sa creatoare, marxist-leninistă, în problemele economice, sociale și culturale interne și ale situației internaționale.

„Lupta de clasă”

LUPTA DE CLASĂ publică în numărul 4 din luna aprilie a.c. câteva articole interesante care abordează probleme de mare actualitate pentru fiecare om al școlii. Între acestea, consemnăm pe cel intitulat „Pregătirea cadrelor — sarcină fundamentală a școlii”, sub semnătura tovarășului Leonte Răutu. Pornind de la rolul și funcția socială a învățămîntului în orînduirea noastră, articolul subliniază sarcinile ce îi revin acestuia pe baza hotărîrilor celui de al X-lea Congres al P.C.R.: valorificarea deplină a potențialului uman prin folosirea cît mai eficientă a populației aptă de muncă; asigurarea cadrelor cu instruire de specialitate în concordanță cu ritmul creșterii economice și cu modificările ce vor surveni în structura economiei naționale; realizarea unor proporții judicioase între cadre cu diferite nivele de pregătire; ridicarea nivelului de cultură al întregului popor și sporirea învățămîntului de toate gradele la educarea tineretului, la formarea lui multilaterală.

Revista publică de asemenea consultația: „Aspecte teoretice

ale noțiunii «Calitatea produselor» de H. Falcon. Interesante în special pentru profesorii de socialism-științific sînt cele două dezbateri: una, pe marginea programelor orientative ale cursurilor de „Socialism științific” și a „Doctrinei politice contemporane” și cealaltă cu tema „Mitul capitalismului transformat”.

În atenția celor ce studiază în diverse forme de învățămînt politic se înscriu articolele: „Vizita în statele africane, sub semnul marilor imperative ale contemporaneității” de Ștefan Andrei, și „Creștere și eficiență în agricultura cooperatistă” de Ion Suci.

M.R.

Volum dedicat predării științelor sociale

În luna mai a.c. va apărea cel de-al doilea volum dedicat predării științelor sociale în școală, editat de „Revista de pedagogie”.

Volumul este axat în întregime pe probleme ale predării filozofiei și economiei politice, vizînd în primul rînd perfecționarea metodologiei predării acestor discipline și creșterea eficienței lecțiilor în educația comunistă a elevilor. Vor fi și dezbateri privind implicațiile formative ale problematizării lecțiilor, a legării tot mai strînse a teoriei de practică.

Volumul va mai cuprinde, de asemenea, materiale despre corelarea cunoștințelor de economie politică și filozofie cu cele însușite la alte discipline, despre locul și rolul lecțiilor de recapitulare și sinteză, unele metode de muncă independentă a elevilor în cadrul acestor lecții, problematica cercurilor de științe sociale, a cercurilor pedagogice ale profesorilor de științe sociale etc.

Difuzarea volumului se va face pe bază de comenzi, prețul unui exemplar fiind de 10 lei. Comenzile se vor face pînă la 15 mai a.c., pe adresa întreprinderii de stat pentru imprimare și administrarea publicațiilor — I.S.I.A.P., cont nr. 64, 03, 01, 44, str. Brezolanu nr. 23—25, sectorul 6, București.

Științe sociale

TRIBUNA ȘCOLII nr. 47 din 6 mai 1972

Partidul Comunist Român—militant activ pentru unitatea partidelor comuniste și muncitorești, a tuturor forțelor antiimperialiste

Detașament al mișcării revoluționare, Partidul Comunist Român desfășoară în spiritul tradițiilor sale internaționaliste cu adânci rădăcini în mișcarea noastră muncitorească, o vastă și neabătută activitate pe plan mondial, în sprijinul forțelor înaintate ale lumii contemporane, pentru unitatea și coeziunea țărilor socialiste, a partidelor comuniste și muncitorești, a tuturor forțelor antiimperialiste.

O trăsătură caracteristică a epocii noastre, reprezintă creșterea continuă a rolului partidelor comuniste și muncitorești în lupta popoarelor pentru eliberarea națională și socială, a influenței pe care aceste partide o exercită asupra dezvoltării progresiste a omenirii. Partidele comuniste și muncitorești cunosc un proces de maturizare politică, de dezvoltare continuă ce se reflectă și în creșterea rindurilor lor. Dacă în 1936, existau 61 partide comuniste cu un efectiv de 3 140 000 membri, în prezent, în toate cele cinci continente ale globului pămîntesc, acționează aproape 100 partide comuniste și muncitorești, cuprinzând în rindurile lor zeci și zeci de milioane de membri. Prin vigoarea și combativitatea sa revoluționară, prin puterea de atracție a ideologiei sale, mișcarea comunistă și muncitorească constituie principala forță politică a contemporaneității.

Partidele comuniste își desfășoară activitatea într-o mare diversitate de condiții social-istorice deosebite de la continent la continent, de la țară la țară. Această determină sarcini și preocupări diferite de la partid la partid, deosebiri în ce privește tactica, strategia, obiectivele concrete ale luptei revoluționare.

În cele 14 țări socialiste, partidele comuniste și muncitorești sînt partide de guvernămînt. Ele conduc destinele popoarelor acestor țări care-și consacră energia

și eforturile înfăptuirii operei de construcție socialistă și comunistă, făuririi prosperității materiale, spirituale a oamenilor muncii. Organizînd și conducînd la victorie lupta revoluționară a maselor, Partidul Comunist Român a devenit principala forță politică a societății, a națiunii noastre socialiste. În prezent, întregul potențial creator al poporului român este consacrat realizării programului adoptat de Congresul al X-lea al P.C.R. în vederea făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate în țara noastră. Construind cu succes socialismul, poporul nostru își aduce, în același timp, contribuția la întărirea sistemului mondial socialist, la creșterea prestigiului în lume al acestuia, la sporirea forțelor care luptă pentru victoria ideilor democrației și păcii, independenței naționale și progresului social. Îmbinarea armonioasă a sarcinilor și răspunderilor naționale cu dezvoltarea solidarității internaționale a fost și este o preocupare constantă, de nezdruccinat a Partidului Comunist Român.

În multe țări capitaliste, partidele comuniste au devenit puternice organizații politice de masă care pășesc în fruntea luptelor pentru interesele vitale ale clasei muncitoare, ale păturilor largi populare, pentru apărarea drepturilor și libertăților democratice, a cuceririlor sociale, împotriva capitalului monopolist, reacțiunii și imperialismului, pentru apărarea și consolidarea independenței naționale, pentru pace și colaborare internațională. Într-o serie de țări din lumea capitalului, partidele comuniste sînt nevoite să acționeze în condițiile dificile ale ilegalității, înfruntînd cu curaj și eroism teroarea și prigoana polițienească.

Înfăptuirea misiunii istorice a partidelor comuniste și muncitorești depinde de unitatea și co-

eziunea lor, de lupta lor unită sub steagul marxism-leninismului și internaționalismului proletar, aceasta constituind totodată, condiția decisivă a unității și forței întregului front antiimperialist. De aceea, întărirea unității mișcării comuniste constituie o îndatorire internaționalistă de prim ordin a fiecărui partid frățesc.

În condițiile actuale, o unitate nouă a partidelor comuniste și muncitorești, coeziunea lor în lupta comună împotriva imperialismului și războiului, pentru apărarea intereselor fundamentale ale popoarelor presupun respectarea normelor de bază ale relațiilor dintre partide, a principiilor marxist-leniniste, ale independenței, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, solidaritatea și sprijinul reciproc, dreptul inalienabil al fiecărui partid de a-și elabora de sine stătător linia politică internă și externă. Numai între partide egale în drepturi, care își asumă întreaga responsabilitate a activităților politice, poate exista o unitate cu adevărat reală, organică.

În concepția P.C.R., deosebirile de păreri și interpretare, divergențele care apar în diferite probleme trebuie discutate principial, în spirit tovarășesc, manifestîndu-se receptivitate față de părerile exprimate de fiecare partid. Ceea ce-i unește pe comunisti — identitatea de ideologie, lupta comună împotriva imperialismului, pentru socialism și pace — trebuie să prevaleze asupra oricăror dispute și deosebiri de vederi și constituie baza acțiunii perseverente pentru refacerea și întărirea unității și coeziunii mișcării comuniste și muncitorești.

Cu această convingere fermă, pornind de la interesele fundamentale ale poporului român, ale socialismului și păcii, Partidul Comunist Român desfășoară, după cum este cunoscut, o largă activitate pentru dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare tovarășească cu toate partidele comuniste și muncitorești. Linile directoare ale politicii externe a partidului nostru sînt fundamentate în documentele Congresului al IX-lea, ale Congresului al X-lea, ale plenarelor Comitetului Central la care s-au dezbătut astfel de probleme, în cuvîntările tovarășului Nicolae Ceaușescu.

În activitatea sa internațională, Partidul Comunist Român acordă o importanță deosebită schimbului de păreri, informații și experiență cu partidele frățesti în țările socialiste, în spiritul politicii externe a României a cărei coordonată centrală o constituie dezvoltarea legăturilor de prietenie și colaborare multilaterală cu toate țările socialiste. Asemenea

NICU BUJOR

(Continuare în pag. a 11-a)

schimbul s-au desfășurat în ultima perioadă, între conducerea P.C.R. și conducerea Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, Partidului Comunist Chinez, Partidului Comunist Bulgar, Uniunii Comunistilor din Iugoslavia, Partidului Muncitoresc Unit Polonez, Partidului Socialist Unit German, Partidului Comunist din Cehoslovacia, Partidului celor ce muncesc din Vietnam, Partidului Muncii din Coreea, Partidului Popular Revoluționar Mongol, precum și a altor partide comuniste și muncitorești din țările socialiste. Această activitate constituie o contribuție a partidului nostru la depășirea actualelor greutăți existente în raporturile dintre țările socialiste, un aport la refacerea și întărirea unității și coeziunii lor pe baza principiilor marxism-leninismului și internaționalismului proletar.

România a semnat noi tratate de prietenie și alianță cu Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste, Republica Socialistă Cehoslovacă, Republica Populară Polonă, Republica Populară Bulgaria, Republica Populară Ungară. O continuă extindere și aprofundare cunosc legăturile economice, relațiile comerciale dintre Republica Socialistă România și celelalte țări socialiste cărora le revine principală pondere în comerțul nostru exterior.

Potrivit poziției sale statornice, P.C.R. desfășoară o vastă activitate pentru dezvoltarea relațiilor sale cu **partidele comuniste și muncitorești din țările capitaliste dezvoltate**. Semnificativ pentru amploarea activității P.C.R. în această privință este faptul că numai în perioada anului trecut și a acestui an, conducerea partidului nostru a avut 52 de întâlniri și convorbiri cu conducători și membri ai conducerii partidelor comuniste și muncitorești din aceste țări. În perioada amintită, țara noastră a fost vizitată de 22 delegații ale partidelor comuniste din țările capitaliste dezvoltate. Întâlnirile ocazionate de aceste acțiuni au prilejuit valoroase schimburi de experiență tovarășească, abordarea unui cerc larg de probleme de interes comun, discuții privind stadiul relațiilor reciproce, problemele internaționale. Astfel, au avut loc întâlniri și convorbiri cu reprezentanți ai P.C. Italian, P.C. Francez, P.C. din Spania, P.C. din Japonia, P.C. Finlandez, P.C. Portughez, P.C. din Marea Britanie, P.C. din Belgia, P.C. din Danemarca, P.C. din Norvegia, P. de stînga — comunistii din Suedia, P.C. din Austria, P.C. din Canada, P.C. din Australia și ai altor partide.

Totodată, 15 delegații ale P.C.R. au participat la congrese ale partidelor frățesti sau au efectuat vizite pentru schimb de experiență la invitația partidelor comuniste din Belgia, Elveția, Italia, R.F.G., Austria, Finlanda-

Se dezvoltă continuu legăturile partidului nostru cu **partidele comuniste din țările în curs de dezvoltare, cu diferite organizații politice din noulle state independente, cu mișcarea de eliberare națională**. În perioada la care ne-am referit, au avut loc întâlniri și discuții cu reprezentanți ai partidelor frățesti din țările Americii Latine, Asiei și Africii: P.C. din Chile, P.C. Mexican, P.C. Dominican, P.C. Peruan, P.C. din Columbia, P.C. Brazilian, P.C. din Ceylon, P.C. din Liban, P.C. din Irak și cu multe alte partide comuniste și muncitorești din această zonă.

Recenta vizită a tovarășului Nicolae Ceaușescu în cele 8 țări africane — Algeria, Africa Centrală, R. P. Congo, Zair, Zambia, Tanzania, Sudan și Republica Arabă Egipt — a constituit o manifestare fără precedent a politicii noastre externe de solidaritate cu popoarele acestor țări. Ea a constituit și un moment important al dezvoltării relațiilor de prietenie și colaborare dintre Partidul Comunist Român și organizațiile politice conducătoare din aceste țări: Frontul de Eliberare din Algeria, Mișcarea pentru Emanciparea Socială din Africa Neagră, Mișcarea Populară a Revoluției din Republica Zair, Partidul Unit al Independenței Naționale din Zambia, Uniunea Națională Africană din Tanzania, Partidul Afro-shirazi din Zanzibar, Uniunea Socialistă Arabă din R.A. Egipt, Partidul Congolez al Muncii din Republica Populară Congo și respectiv între Frontul Unității Socialiste din România și Uniunea Socialistă Sudanese.

Tot cu acest prilej, au avut loc întâlniri cu conducerea Mișcării Populare pentru Eliberarea Angolei, Frontului de Eliberare din Mozambic, Organizației Poporului din Africa de Sud, ele reprezentînd o puternică reafirmare a hotărîrii poporului nostru de a acorda și pe viitor întregul său sprijin internaționalist luptei juste a acestor popoare. Poporul român consideră că este dreptul inalienabil al popoarelor din colonii de a se ridica la luptă prin toate mijloacele — inclusiv cu arma în mînă — pentru înlăturarea colonialismului, anacronism rușinos al zilelor noastre.

Aprobind pe deplin și dînd o înaltă apreciere vizitei tovarășului Nicolae Ceaușescu în cele opt țări africane, Plenara C.C. al P.C.R. din 18 aprilie a.c., a adoptat un ansamblu de măsuri practice concrete cu caracter imediat și de perspectivă vizînd dezvoltarea multilaterală a relațiilor dintre România și țările vizitate.

Comuniștii, întregul nostru popor, și-au manifestat de la înce-

put solidaritatea deplină, militanță, au acordat și acordă un ajutor material, politic și moral necondiționat poporului vietnamez. Țara noastră consideră imperios necesar să se pună capăt bombardamentelor și oricăror acte de război împotriva Republicii Democrate Vietnam, să fie retrase trupele S.U.A. și ale aliaților lor din Indochina, să se acționeze pentru o soluționare politică cu asigurarea condițiilor ca popoarele vietnamez, cambodgian, laotian, să-și hotărască singure destinele, fără nici un amestec străin.

În dorința de a contribui la stringerea relațiilor de solidaritate internaționalistă cu toate deștășamentele clasei muncitoare, cu toate forțele democratice, partidul nostru și-a lărgit legăturile și cu **alte organizații muncitorești, cu partidele socialiste și social-democrate din diferite țări**. Astfel, numai în ultima perioadă, au avut loc întâlniri și convorbiri între reprezentanți ai partidului nostru și reprezentanți ai Partidului Socialist Belgian, Partidului Socialist Francez, Partidului Socialist Italian, Partidului Social-Democrat din Suedia, Partidului Socialist Popular din Danemarca, Partidului Socialist Popular din Norvegia, Partidului Social-Democrat din Finlanda, Partidului Laburist din Marea Britanie, Partidului Muncitoresc (social-democrat) din Norvegia, Partidului Social-Democrat din R.F.G., Partidului Socialist din Chile, Partidului Socialist din Uruguay ș.a.

Se cunoaște că între partidele comuniste și partidele social-democrate există deosebit de verideri ideologice și politice, dar contactele, discuțiile și schimburile de păreri se dovedesc utile, ele permițînd o mai bună cunoaștere reciprocă, o conturare a condițiilor pentru unitatea de acțiune în vederea înlăturării aspirațiilor oamenilor muncii, a promovării păcii și progresului social.

Partidul nostru acționează cu consecvență, energie și răspundere pentru întărirea continuă a forțelor revoluționare, democratice și progresiste de pretutindeni, pentru consolidarea unității întregului front antiimperialist. Așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu: „Partidul Comunist Român va intensifica și în viitor colaborarea și legăturile de solidaritate cu toate partidele comuniste și muncitorești, cu toate forțele antiimperialiste, avînd convingerea că în acest mod își îndeplinește o sacră îndatorire atît față de clasa muncitoare și poporul român, cît și față de cauza internațională a socialismului și comunismului”.

și hotărâtoare la lichidarea anacronismelor și punerea în valoare a adevăratului sens al modernului.

Munca este legată indisolubil de ordine, disciplină și răspundere. Cine nu înțelege aceasta, oricât ar părea de înaintat în vorbe, în declarațiile la ședințe mai mult sau mai puțin festive — este, în fond, prizonierul unor mentalități și atitudini învechite este în pericol — ierte-mi-se expresia poate cam dură — de rugămintă progresivă, și, citeodată, dacă cel în cauză nu se trezește la timp, iremediabilă.

Societatea noastră are grijă ca asemenea lucruri să devină cazuri izolate și tinde să le înlăture cu totul. De aici și preocupările constante, puternic subliniate în ultimul timp, pentru continuă perfecționare profesională, pentru ceea ce a început să intre în limbajul curent sub numele de reciclare. Este un semn și este o necesitate totodată ale modernizării vieții sociale. Iar cei care și dau seama de acest lucru sînt realmente moderni, în concepția, mentalitatea și atitudinea lor. Resortul interior, convingerea profundă care-i face să acționeze și să transpună în practică o hotărâre de o extremă importanță, le conferă în cel mai înalt grad atributul de moderni.

Legat de aceasta se pun și alte probleme ca aceea a formării omului, a culturii lui. Cerința unei bune pregătiri, a unei culturi temeinice, a informării continue, deosebit de necesară în epoca revoluției din știință și tehnică, se realizează pe calea învățămîntului elementar, mediu, superior, post-universitar, doctorat și alte forme de învățămînt legate de reciclarea de care vorbeam.

În ceea ce privește ciclul școlar obișnuit — de la elementar la superior — prin asigurarea învățămîntului obligatoriu de 10 ani s-a pus o bază solidă pentru formarea oamenilor în diferite domenii. Dar activitatea și pregătirea nu înseamnă de loc obținerea cu orice preț a unei diplome universitare sau — după obținerea ei, uneori prin relații care de care mai „moderne“ — căutarea unor locuri de muncă în neconcordanță cu pregătirea înscrisă pe certificat și doar în armonie cu niște interese meschine. Mai sînt cazuri în care mentalitatea anacronică a intrării — nu pe merit, ci prin tot felul de mijloace — la facultate, apoi a parcurgerii anilor de studiu, cu opinteli și chinuri — generează nu numai practici întru totul reprobabile, dar — ceea ce e și mai grav — declanșează drame la cei care vor dar nu pot și deformează caractere. Diploma ca scop în sine este încă o racilă împotriva căreia și educatorii în școală și părinții, dar aș îndrăzni să spun că, mai ales, cei în cauză trebuie să lupte cu

toată dirzenia în propriul lor interes. Omul modern nu se caracterizează și nu se poate caracteriza doar prin posesia unui certificat de absolvire a liceului sau a universității.

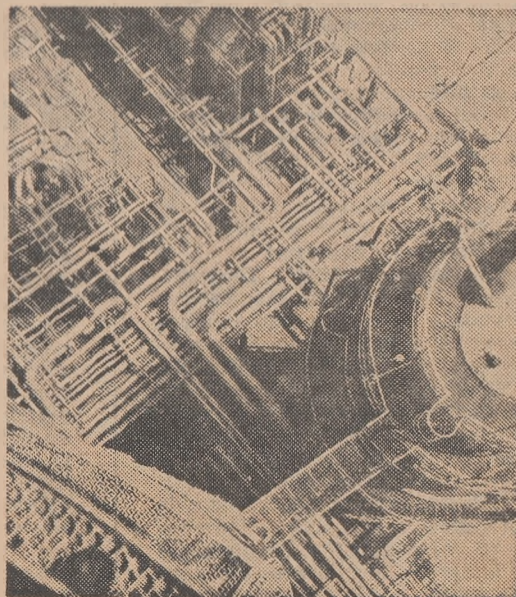
Poți fi foarte bine deținătorul unei diplome, dar de loc modern în gândul și faptele tale, dacă ești totdeauna dispus (și eventual, pre-dispus prin educație) să-ți faci loc în viață prin mecanismul intervențiilor și nu pe baza pregătirii pe care eventuala diplomă trebuie doar s-o ateste. După cum poți fi un om foarte modern, și fără aceasta. De unde nu înseamnă că ar trebui să blămăm pe toți cei care vor să-și facă o carieră. A face carieră nu e tot una cu carierismul și a pune semnul egalității între acești doi termeni este a da dovadă de tot atîta lipsă de spirit modern ca și în cazul concepției automate: om cu certificat este egal cu om modern. Tendința omului spre mai bine e totdeauna laudabilă și de aceea tinerii studiosi, capabili, care vor să facă realmente carieră trebuie ajutați s-o facă.

Discuția — fie și succintă — despre modern nu poate ocoli problema culturii, a felului în care se realizează ea în zilele noastre. Cultura o dă mai întîi școala dar nu numai ea. Ea se dobîndește prin lecturi continue de-a lungul anilor de studiu și apoi, practic, în tot timpul vieții. O importanță mare și un loc însemnat au început să-l aibă în ultimele decenii, pe lângă teatru și carte, radioul, cinematograful, televiziunea. Unul — foarte „modern“ — ar vrea reduce toate formele de cultură și culturalizare la cinematograful și televiziunea, eventual numai la aceasta din urmă. Dar rămîn unilaterali și — pînă la urmă — nu sînt de loc moderni, tocmai pentru că nu pot înțelege, în determinările lor fundamentale, societatea, cul-

tura viitorului, omul în general. Nici cei care se restrîng la carte, admițînd eventual teatrul și radioul, dar respingînd vehement televiziunea, nu dau dovadă de o optică prea modernă și — extremele se atrag — sînt tot așa de mărginiți ca și partizanii absoluți ai televiziunii. Ceea ce înseamnă că a fi cult, a fi modern înseamnă a fi, sau a te strădui să devii un om cu un orizont cit mai larg cu putință.

Cele cîteva aspecte ale modernului pe care le-am menționat ne pot duce la încheierea (spun încheierea și nu concluzia pentru că modernul ține de viață și ca atare e greu de pus o concluzie finală) că a fi modern în condițiile societății noastre înseamnă a munci, a fi pregătit, a te perfecționa continuu; a acționa în cunoștință de cauză, a fi cu adevărat responsabil, a milita cu hotărâre împotriva nepăsării, a nu suferi nedreptatea; a fi gata să-ți ajuți colegii, a fi respectuos, politicos și demn (deci nu spinări plecate în fața șefilor și duritatea în fața subalternilor); a fi la curent cu noutățile zilei, cu problemele mari ale epocii, a înțelege sau a căuta să înțelegi cit mai bine fenomenele sociale care te înconjoară; a fi moral în toate privințele, a combate lășitatea și ipocrizia; a fi receptiv la nou; a nu fi mulțumit de tine însuși dar a avea încredere în propriile forțe, a fi modest dar conștient de posibilitățile tale; a îndrăzni în gânduri și în faptă în apărarea și promovarea cinstei, a fi uman, a te dăruți cauzei vieții libere a poporului tău, a-ți iubi familia și țara. Adevăratul sens al modernului se înscrie, prin urmare, într-o tablă de valori. A fi modern înseamnă, într-o formulare sintetică, a lupta pentru răspîndirea și triumful adevărului, frumosului și binelui.

RADU PANTAZI

Rafinăria Brazil —
dantelă metalică

Foto: Dan Grigorescu

autodepășire, de participare din ce în ce mai largă la realizarea eforturilor comune.

Din acest punct de vedere, școala nu a reușit să asigure predarea și însușirea corespunzătoare a științelor economice. Absolvenții liceului teoretic, de exemplu, cunosc în mod amănunțit funcționarea unei largi game de aparate electrice sau electronice, o multitudine de reacții și procese chimice, dar nu-și pot explica cu claritate *logica procesului economic, modul specific de acțiune al legilor economice, raportul dintre teoria economică și politica economică*. Desigur, e bine că știu cum funcționează un televizor sau cum se produce cauciucul sintetic în diferite variante tehnologice, dar, în același timp, ei trebuie să-și explice și evoluția raportului preț-valoare, principiile ce stau la baza sistemului de prețuri, politica dusă de statul nostru în domeniul prețurilor. Dacă ar fi să ne rezumăm numai la acest exemplu și tot ar fi clar că o mai bună cunoaștere a științelor economice are darul nu numai să înarmeze tânărul cu cunoștințe de maximă generalitate asupra celei mai complexe forme de mișcare a materiei, dar să-l și instruiască în mînuirea unor instrumente economice pe care, ca simplu cetățean, le va întâlni zilnic.

Educația economică are astfel caracterul unei educații cetățenești, absolut necesară unui popor civilizat.

Deficiențele semnalate se explică prin numărul relativ mic de ore ce era afectat economiei politice, dar nu numai prin el. S-a resimțit o oarecare șablonizare în predare, o însușire mecanică a unor teze, formule, definiții; o memorizare a unor lucruri arhicunoscute.

Așezarea predării științelor economice pe baze mo-

derne este o cerință esențială a procesului formării societății socialiste multilaterale dezvoltate. O mare realizare o constituie în acest sens, aprobarea de către Secretariatul C.C. al P.C.R., a sistemului unitar al predării științelor sociale, propus de Ministerul Educației și Învățămîntului. Acest program, prin implicațiile lui profunde asupra întregului proces instructiv-educativ, se înscrie ca un moment de mare importanță, reprezentînd un element esențial al ansamblului de măsuri privind perfecționarea învățămîntului. Este de remarcat dubla legătură a noului sistem de predare a științelor sociale — cu cerințele etapei pe care o parcurgem și cu exigențele învățămîntului — nu numai pentru a marca rolul important al disciplinelor prin care se asigură pregătirea politico-ideologică a tineretului, dar și pentru a evidenția unitatea dintre procesul instructiv și cel educativ. Aceasta impune accentuarea laturilor calitative, sporirea preocupărilor pentru ridicarea pe o treaptă mai înaltă a conținutului de idei și a modului de transmitere a acestora.

În acest sens, rolul hotărîtor revine profesorului. Cultivarea conștiinței economice este posibilă numai atunci cînd lecția se transformă dintr-o transmitere pasivă de cunoștințe într-un *act de creație la care elevii au o participare activă*. Pe fundalul unor categorii, concepte și noțiuni de economie politică, profesorul trebuie să trezească la elevi sentimentul marilor răspunderi pe care le au în calitate de cetățeni, în calitate de proprietari și producători.

Astfel, lecția de economie politică va avea un profund caracter educativ, deoarece educația economică nu se rezumă numai la aspecte strict economice, fiind, prin larga rezonanță ce o are, în același timp o educație cetățenească și patriotică.

Adevăratul sens al „modernului“

Din însăși formularea titlului acestui articol ar rezulta că există sau că pot exista mai multe sensuri ale „modernului“, diferite moduri de a-l înțelege semnificația. În fond, dacă înțelesul termenului se păstrează nealterat, el apare clar și ar fi, poate, o tautologie să vorbim despre **adevărul său sens**.

Dar lucrurile nu stau tocmai așa, oamenii interpretînd în deosebite feluri **modernul**. În definitiv, ce înseamnă să fii modern? Să fii în pas cu epoca — este definiția care se poate întâlni în mai toate dicționarele. Dar, ce înseamnă să fii în pas cu epoca? Înseamnă să înțelegi, să-i poți distinge — desigur, în funcție de condiția socială, de pregătire și capacitate — direcțiile de dezvoltare, să te angrenezi prin tot ce ai mai bun în mersul înainte al societății, să contribui la progresul ei material și spiritual. Așadar, a fi în pas cu epoca, a fi modern este o chestiune de concepție, de men-

talitate, de atitudine și, din acest punct de vedere, ar fi mai nimerit să spunem că a fi modern înseamnă a fi la înălțimea epocii pe care o trăiești.

Dar și aici se cer o serie de precizări. Epoca noastră este, după cum se știe, deosebit de complexă, tabloul lumii contemporane este variat și contradictoriu, dar totuși sensul dezvoltării se poate întrevădea: este progresul social, este socialismul. Moderni — în substanța și nu în forma lor — sînt acei care se integrează, într-un fel sau altul, acțiunilor care converg spre scopul nobil al eliberării omului de sub robie — fie ea economică, politică, spirituală. Iar anti-moderni, conservatori, anacronici, sînt cei care încearcă — de asemenea într-un fel sau altul — să se opună istoriei, să oprească mersul ineluctabil al vremurilor.

Dacă așa se prezintă — desigur în dimensiunile sale esențiale — **modernul** în lumea contemporană, cum arată el în societatea noastră, societate aflată într-o desfășurare multilaterală a construcției socialiste?

Modern, în conținut și nu în aspectul exterior, este tot ceea ce se înscrie în sensul major al existenței noastre; dar nu este vorba numai de o înscriere ca o semnare pasivă în registrul vieții, ci și despre contribuția la îmbunătățirea și înfrumusețarea ei. Atît la nivelul întregii societăți, cît și la nivelul fiecărui indi-

vid, a fi modern înseamnă a-ți dedica energia și priceperea realizării cerințelor fundamentale ale construcției socialiste. Modernă este deci, în primul rînd, **munca**; iar anacronic, refuzul de a munci. Acele persoane — mai tinere și mai puțin tinere — despre care citim încă prin presă că n-au nici un fel de ocupație, deși unii au la bază o anumită pregătire preferînd fel de fel de expediențe și aranjamente, mimînd pe omul de afaceri (business-man) de unde, cu inegalabilul ei farmec și ironie, vorba populară i-a numit „bișnițari“ — acele persoane, deci, care trăiesc în ultimă instanță din munca altora, nu sînt — deși pot apare prin aspectele lor exterioare ca moderni — decît niste întîrziati.

Așa de puțin moderne sînt odraslele celor care — inconștienți — le asigură un trai confortabil și uneori sfidător, fără ca domnișorul sau domnișoara să știe altceva decît să se îmbrace cit mai „șic“, să rupă două-trei vorbe într-o limbă străină, sau să conducă mașina, dobîndită nu prin munca lor, ci prin munca lui „papa“ care — lipsit de răspundere — le-a încredințat-o împreună cu afecțiunea și, mai ales, banii lui. De aceea putem spune că măsurile luate de partidul nostru în direcția promovării principiilor răspunderii și echității sociale au și semnificația unei contribu-

Apărarea patriei socialiste datoric de onoare a tuturor cetățenilor

Hărnicia, talentul și abnegația poporului nostru, înțelepciunea cu care partidul conduce destinele națiunii, sînt strălucit materializate în remarcabilele înfăptuiri socialiste din viața social-politică și economică a țării, în continua înflorire a patriei dragi, România de astăzi prezintă tabloul unui stat puternic, cu o industrie în plină dezvoltare și modernizare, cu o agricultură socialistă în plin progres.

În centrul politicii sale externe România socialistă situează întărirea prieteniei frățești, a colaborării și alianței cu toate țările socialiste, de care ne leagă comunitatea orînduirii sociale și de stat, a ideologiei marxist-leniniste, a țelurilor edificării socialismului și comunismului.

Totodată, conducerea noastră de partid și de stat desfășoară o bogată activitate pentru întărirea solidarității internaționale cu celelalte detașamente ale mișcării comuniste și muncitorești mondiale, cu mișcările de eliberare națională și democratice de pretutindeni, pentru lărgirea relațiilor țării noastre cu țările care au scuturat jugul colonial și au pășit pe calea dezvoltării lor independente.

În același timp, România promovează relații, pe multiple planuri, cu celelalte state ale lumii, indiferent de orînduirea socială, aceasta fiind în interesul înțelegerii și cooperării între popoare și state, în interesul progresului și păcii în lume.

Promovarea unei asemenea politici externe, realiste și științifice, activitatea reprezentanților noștri în diferite foruri și organisme internaționale, inițiativele și propunerile României care vizează soluționarea multora din problemele ce frămîntă astăzi omenirea au adus și aduc patriei noastre, partidului și guvernului Republicii Socialiste România un imens prestigiu internațional. Mersul ascendent al economiei românești, activitatea neobosită a statului român pentru continua însănătoșire a vieții internaționale au ecou larg în lumea întreagă.

Primirea deosebit de călduroasă făcută iubitului conducător al partidului și poporului român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în țările africane, omagiile exprimate de conducătorii statelor vizitate, precum și manifestările de sinceră prietenie ale populației sînt încă o dovadă grăitoare a prestigiului de care se bucură astăzi România pe toate meridianele și paralelele globului pămîntesc.

Trebuie spus, însă, că desfășurarea evenimentelor scoate în relief faptul că în calea destinderii, a afirmării cursului pozitiv în relațiile dintre state se află încă multe obstacole. Cercurile reacționare din țările imperialiste continuă să stimuleze cursa înarmărilor, se dedau la tot felul de provocări, desfășoară mai departe agresiunea împotriva popoarelor din Indochina, creează conflicte periculoase în multe părți ale lumii.

De aceea, partidul și statul nostru se preocupă cu atenție de întărirea capacității de apărare a României, de perfecționarea pregătirii de luptă a armatei noastre chemată să servească interesele poporului, să străjuiască patria socialistă. În același timp, țara noastră dezvoltă colaborarea militară cu statele participante la Tratatul de la Varșovia, cu celelalte state socialiste, fiind gata oricînd să-și îndeplinească obligațiile ce și le-a asumat, în cazul unui atac imperialist.

Aplicînd în mod creator învățătura marxist-leninistă în domeniul apărării, partidul nostru a fundamentat

concepția cu privire la apărarea patriei socialiste, ca operă și cauză a întregului popor, creînd în acest sens un sistem militar național, care cuprinde forțele armate, gărzile patriotice, trupele Ministerului de Interne, detașamentele de pregătire militară a tineretului. Aceste puternice forțe, reprezentînd poporul înarmat de revoluție, dispun de capacitatea de a da riposta cuvenită oricărui agresor.

Concepția privind participarea întregului popor la războiul drept, de eliberare sau de apărare a patriei implică recunoașterea faptului că un factor de seamă al puterii militare al unei țări îl reprezintă **nivelul de pregătire a populației pentru apărare**, gradul de instruire al tuturor cetățenilor valizi — tineri și vîrstnici, bărbați și femei — pentru a lua parte, în caz de nevoie, nemijlocit cu arma în mînă în lupta împotriva agresorului.

Partidul nostru pornește de la concepția că apărarea patriei — datoric sfîntă a oricărui cetățean al țării noastre — este nu numai cauza ci și opera întregului popor.

Însăși constituția țării, la art. 41 consfințește această îndatorire. Orice încercare de atentat la libertatea, independența și suveranitatea țării se va izbi de forța și hotărîrea întregului popor, care nu va precupeți nimic pentru apărarea pămîntului sfînt al patriei.

Exprimînd această idee tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea cu deplin temei că „dacă cineva ar încerca să atenteze la cuceririle revoluționare ale națiunii noastre ar primi riposta fermă și hotărîtă a întregului nostru popor... și cine ar încerca să se atingă de cuceririle noastre socialiste va întîmpina rezistența unui popor de 20 milioane, strîns unit, hotărît să lupte cu toate mijloacele de care dispune, pentru apărarea vieții sale noi, a dreptului său sfînt la libertate și independență”.

În această concepție, din inițiativa și sub conducerea P.C.R., cu sprijinul întregului popor a fost adoptat și se aplică un **ansamblu de măsuri** în vederea pregătirii populației pentru apărare — constituirea gărzilor patriotice în toate formațiunile de apărare locală antiaeriană, pregătirea tineretului pentru apărarea patriei etc.

Prin toate acestea se asigură tuturor cetățenilor posibilitatea ca, în afara serviciului militar, să-și însușească un anumit volum de cunoștințe militare, să-și formeze și mențină anumite deprinderi de luptători, fără a întrerupe activitatea la locul de muncă.

Principalele aspecte organizatorice și de desfășurare a pregătirii populației pentru apărarea patriei, putem afirma că începe încă de la vîrsta pionieratului.

Pe baza hotărîrii Secretariatului C.C. al P.C.R. „activitatea de pregătire a pionierilor și școlarilor pentru apărarea patriei se realizează în afara procesului de învățămînt, de către Organizația pionierilor, în colaborare cu Ministerul Educației și Învățămîntului și alte ministere și organe centrale.

Prin programul de pregătire a pionierilor se realizează înarmarea acestora cu deprinderi de muncă și tehnico-aplicative, însușirea unor cunoștințe militare, călirea fizică și morală, dezvoltarea spiritului de ordine și disciplină, toate acestea contribuind la inițierea pionierilor și școlarilor în vederea participării lor ul-

General-maior VICTOR STANCULESCU

(Continuare în pag. a IV-a)

terioare la pregătirea pentru apărarea patriei, desfășurată în cadrul Uniunii Tineretului Comunist.

Pregătirea pionierilor și școlărilor cuprinde în principal :

— instruirea în cercurile tehnico-aplicative, de modelism (aero, navo, rachete), auto-carturi, telefonie, radio, radiotelegrafie, foto, cartogeodezie, topografie, biologie, chimie ș.a. existente în școli și casele pionierilor ;

— pregătirea în cadrul cercurilor „Prietenii grănicerilor“, „Prietenii vânătorilor de munte“, „Prietenii marinărilor“, „Prietenii mișcării“ etc ;

— participarea pionierilor și școlărilor la unele aplicații și exerciții ale unităților și formațiunilor militare, ale gărzilor patriotice și detașamentelor de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei ;

— inițierea cu elemente ale instrucției de front și de foc, de apărare locală antiaeriană, de cunoaștere și protecție împotriva armelor de nimicire în masă ;

— jocuri în aer liber, cu caracter aplicativ-militar, de orientare în teren cu ajutorul hărții și al busolei, al punctelor cardinale ;

— marșuri, crosuri în teren variat, trageri cu arcul, tir cu arma cu aer comprimat, aruncarea grenadei sportive.

Ministerul Forțelor Armate are sarcina să sprijine unele din aceste acțiuni ale organizației pionierilor. În acest sens se prevede ca în localitățile unde sînt unități militare, case ale armatei, cluburi sportive, acestea, — pe baza unui program întocmit din timp și în funcție de condițiile specifice locale — să sprijine consiliile organizației pionierilor din școli, orașe, municipii și județe, atît în ceea ce privește instruirea și perfecționarea diferențiată a unor cadre din rîndul comandanților — instructori — cît, mai ales, în organizarea și desfășurarea unor ședințe de pregătire prevăzute în program.

Instruirea militară a tineretului este reglementată prin „Legea privind pregătirea tineretului pentru apărarea patriei“, adoptată de Marea Adunare Națională în anul 1968.

Deoarece la această activitate sînt cuprinse — pe de o parte efective mari de elevi și studenți în instruire — iar pe de altă parte multe cadre didactice ca instructori — este necesar să subliniem unele elemente mai principale privind organizarea și executarea programului de instruire militară a tineretului, prevăzute în legea sus amintită, astfel :

a) conducerea activității de pregătire militară a tineretului se exercită de Uniunea Tineretului Comunist cu sprijinul Ministerului Forțelor Armate, Ministerului Educației și Învățămîntului și al altor organe de stat ; la această activitate au datoria patriotică să participe tineri — băieți și fete — între 18—20 de ani ;

b) pregătirea are o durată de 2 ani.

Din unitățile de învățămînt sînt cuprinși la pregătire :

— elevii anilor III și IV din liceele de cultură generală ; elevii anilor III, IV și V ai liceelor de specialitate ; studenții din anul I și II — cursuri de zi — din toate institutele de învățămînt superior, precum și elevii școlilor de specializare postliceală.

c) programul de pregătire a ELEVILOR și STUDENȚILOR este inclus în ORARUL ACTIVITĂȚII ȘCOLARE, în timp ce pregătirea tineretului salariat se desfășoară în afara orelor de producție ;

d) pregătirea se desfășoară în centre de pregătire organizate pe lângă întreprinderi, instituții, organizații economice, UNITĂȚI DE ÎNVĂȚĂMÎNT și comune ; centrele sînt organizate pe detașamente și grupe ;

e) cu o parte din tineri se execută o pregătire de specialitate în cercuri tehnico-aplicative organizate pe lângă unități militare sau pe lângă unele întreprinderi și UNITĂȚI DE ÎNVĂȚĂMÎNT ;

f) centrele de pregătire, detașamentele și grupele sînt comandate de ofițeri, subofițeri și gradați din rezervă, selecționați din rîndul salariaților organizației socialiste pe lângă care funcționează centrul de pregătire ;

g) la COMUNE, comandanții sînt selecționați în majoritate din rîndul PERSONALULUI DIDACTIC ;

h) în timpul vacanței de vară se organizează tabere

speciale pentru instruirea elevilor din licee, pentru a fi comandanți de grupe ;

i) baza materială specifică militară a pregătirii se asigură prin grija Ministerului Forțelor Armate prin centrele militare județene.

Activitatea de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei cuprinde instruirea militară generală, cunoașterea armelor de nimicire în masă și protecția împotriva lor, apărarea locală antiaeriană, pregătirea sanitară și de prim-ajutor, precum și pregătirea de specialitate în cadrul unor cercuri tehnico-aplicative.

La instrucția tactică tinerii execută exerciții tactice individuale și cu grupa, dobîndind astfel unele cunoștințe necesare pentru a putea acționa în diferite situații ale luptei împreună cu găzile patriotice sau unitățile militare.

La instrucția de front tinerii învață executarea corectă a mișcărilor de front individuale cu și fără armă, mișcarea în cîmpul tactic cu folosirea avantajelor terenului, mișcările de front în cadrul grupei și al detașamentului.

În cadrul instrucției focului tinerii își însușesc cunoașterea armamentului și a muniției de infanterie, noțiuni sumare despre principiile de tragere și execută unele ședințe de tragere cu arma de calibrul redus și cu arma de război.

La topografie se predau formele tip ale reliefului, orientarea în teren, măsurarea și aprecierea distanțelor, deplasarea în teren după un azimut, cunoașterea și citirea hărților topografice etc. ; la pregătirea A.L.A. accentul se pune pe cunoașterea efectelor armelor de nimicire în masă și protecția împotriva lor, noțiunile de prim-ajutor și autoajutor pentru răniți.

Exercițiile de pregătire fizică cu aplicativitate militară pe care tinerii le execută în cadrul programului de instrucție (aruncarea grenadelor, lupta corp la corp, fînt, trecerea pistei cu obstacole, schiuri etc.) contribuie la călirea lor fizică, mărirea rezistenței de efort, la întărirea sănătății și la dezvoltarea curajului și a încrederii în forțele proprii.

O latură importantă în pregătirea militară a tineretului o constituie instruirea în cadrul cercurilor tehnico-aplicative, organizate pe arme și specialități pe lângă unitățile militare (de artilerie, geniu, telefonie, radiotelefonie, aviație, marină, grăniceri, auto, scafandri, sanitare, parașutism, alpinism). În aceste cercuri sînt selecționați să se instruiască parte din tineri care au obținut rezultate bune în anul I de pregătire.

De asemenea, o măsură luată pe linia pregătirii tineretului pentru apărarea patriei este și participarea tinerilor la unele activități ce se execută în cadrul procesului de instruire la trupe, ca de exemplu : aplicații tactice și de specialitate, trageri etc. Participarea tinerilor la asemenea activități le va completa acestora cunoștințele dobîndite pe timpul executării temelor și exercițiilor din programul cercurilor tehnico-aplicative și din programul centrelor de pregătire, le va mări interesul pentru cunoașterea tehnicilor de luptă din dotarea unităților, li va obișnui din timp cu aspectul real al organizării și desfășurării unor activități de instruire specifice cîmpului de instrucție, poligoanelor, tancdroamelor etc.

Cunoștințele și deprinderile pe care tinerii le dobîndesc în cadrul pregătirii pentru apărarea patriei — deci anterior venirii în armată — li ajută ca, după încorporare, să progreseze mai repede, să-și însușească în timp mai scurt întreaga gamă de noțiuni necesare ostașului modern, chemat să minuiască armament și aparatul militar complex, variate, caracterizate de o tehnicitate avansată.

Pregătirea anterioară încorporării va contribui, de asemenea, la formarea tinerilor — într-un timp mai scurt — ca luptători, capabili să îndeplinească unele misiuni de luptă — individual sau în cadrul micilor subunități, întărind astfel capacitatea combativă a unității și mării unități respective.

La aceste activități trebuie evidențiat aportul pe care îl aduc majoritatea instructorilor — cadre didactice — prin munca desfășurată în centrele de pregătire și al detașamentelor de tineri cuprinși la pregătirea pentru apărarea patriei. Munca organizatorică,

buna asigurare materială a ședințelor, pregătirea personală teoretică și metodică au contribuit și contribuie la însușirea de către tineri a noțiunilor predate pe timpul participării în procesul instruirii militare.

Din categoriile de tineri cuprinși la pregătire, elevii, ca și majoritatea studenților s-au situat în primele rânduri în ceea ce privește participarea la ședințele de instrucție, însușirea conținutului programelor de pregătire, executarea ședințelor de tragere în poligoane, activități cultural-educative.

★

Tinerii absolvenți ai liceelor sau ai Institutelor de învățământ superior, după efectuarea stagiului militar, încadrându-se în diferite sfere de activitate conform cu pregătirea lor de specialitate, continuă pregătirea militară, în cadrul formațiunilor de gărzi patriotice.

Gărzile patriotice, ca detașamente înarmate, voluntare, ale oamenilor muncii de la orașe și sate, organizate pe principiul teritorial și al locului de muncă, înzestrate, instruite și pregătite din timp de pace, au rolul ca, alături de forțele armate, să asigure desfășurarea muncii pașnice a poporului și să participe — la nevoie — la lupta pentru apărarea patriei.

În cadrul subunităților de gărzi patriotice, luptătorii execută o pregătire tactică și de specialitate, își mențin, îmbogățesc și perfecționează cunoștințele militare dobândite anterior, execută unele ședințe de tragere cu armamentul din dotare, participă la activități comune de instruire cu unitățile militare și cu detașamentele de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei.

Tot în cadrul întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor economice și comunelor, salariații se pregătesc pe linie de apărare locală antiaeriană sau în grupele sanitare de cruce roșie, primind o instruire adecvată.

Consultație pentru profesorii care predau Economia politică

Dezvoltarea conștiinței economice a elevilor

Socialismul a încredințat școlii sarcina de a forma oameni stăpâni pe cuceririle științei și tehnicii moderne, care își însușesc tot ce a creat mai bun omenirea în dezvoltarea sa istorică, conștienți de responsabilitatea pe care o au față de societate, față de progresul ei. Este nu numai o sarcină nobilă, dar și deosebită dificultate.

„Transformarea oamenilor — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în Expunerea cu privire la Programul P.C.R. pentru îmbunătățirea activității ideologice, ridicarea nivelului general al cunoașterii și educația socialistă a maselor, pentru așezarea relațiilor din societatea noastră pe baza principiilor eticii și echității socialiste și comuniste — înarmarea lor cu concepția înaintată despre viață și societate — materialismul dialectic și istoric — cu cele mai noi cunoștințe și concluzii ale științei, constituie una din cele mai complicate probleme, cu mult mai grea, în multe privințe, decît dezvoltarea economiei“.

Încrederea pe care poporul o acordă școlii în realizarea acestui obiectiv onorează dar și obligă pe lucrătorii ei.

Cerințele etapei dezvoltării multilaterale a societății socialiste impun ridicarea procesului instructiv-educativ pe noi trepte calitative, la nivelul poziției pe care socialismul o conferă omului, aceea de proprietar și producător. Societatea dă fiecăruia posibilitatea să se manifeste și ca proprietar și ca producător, realizînd culmea de la care omul, eliberat de exploatare, se poate afirma deplin în menirea sa de creator, pe fundalul armonizării intereselor personale cu cele generale.

Dar, pentru a putea folosi noua sa poziție, omul trebuie să se ridice la înălțimea ei. Iată de ce, mai mult ca oricînd, școala are în atenția sa nu numai formarea unor oameni bine instruiți și educați, ci, pe lângă acestea, a unor oameni capabili să îmbine pregătirea profesională superioară cu temeinice cunoștințe sociale și politice pentru a participa activ la elaborarea și înfăptuirea politicii partidului, a unor oameni capabili să înțeleagă noul, să elaboreze, pe baza noilor cuceriri ale științei, concluzii teoretice și practice pentru transformarea revoluționară a societății omenești.

Aceste deziderate se pot realiza numai prin modernizarea întregului proces de învățământ, prin ancorarea lui mai puternică în realitatea socială a epocii pe care o parcurgem. În acest context se înscrie și importanța

pe care o capătă științele sociale și, printre ele, economia politică.

Știința economică studiază cea mai complexă formă a mișcării materiale: realitățile social-economice. Ea analizează mecanismul complex al reproducției ca bază a existenței societății, explică acțiunea legilor economice obiective, dinamica ireversibilă a modurilor de producție. Prin conținutul său constituie nu numai o explicație, dar și o unealtă în transformarea societății, dînd omului, în funcția sa de operator economic, posibilitatea unei acțiuni economice conștiente, raționale, eficiente. Orice individ, indiferent de poziția pe care o ocupă în diviziunea muncii, se înscrie prin activitatea sa în extrem de complexul sistem al relațiilor și corelațiilor economice. Nimeni nu se poate retrage din sistemul legăturilor economice, nimeni nu poate face abstracție de realitatea economică.

Societatea civilizată este datoră să asigure o cultură economică nu numai economiștilor, ci tuturor membrilor săi. Proprietarul-producător, oriunde ar activa, trebuie să înțeleagă mecanismul economic, trebuie să-l cunoască, deoarece această dublă calitate a sa îl obligă să devină un factor activ în opera comună de dezvoltare și perfecționare a proprietății socialiste.

Fiecare trebuie să se conducă după principiul de raționalitate și eficacitate economică în contextul în care există conștiința faptului că bogăția comună este manipulată la nivel individual și nu este permis nimănui să o risipească sau să o folosească în condiții de minimă eficiență. Iată de ce trebuie cultivată în rîndurile tinerilor, încă de pe băncile școlii, o anume *conștiință economică* în virtutea căreia ei vor acționa pe plan economic nu numai în cunoștință de cauză, dar și cu o *înaltă responsabilitate față de obligațiile și drepturile ce le au ca proprietari și producători.*

Conștiința economică creează posibilitatea înțelegerii profunde a rolului pe care îl are individul în societatea socialistă, stimulînd manifestarea unor trăsături de comportament specifice omului liber a cărui personalitate se dezvoltă multilateral. Astfel, alături de competență și devotament, activitatea fiecăruia se va caracteriza printr-un înalt spirit de echitate, încît să nu pretindă de la societate decît numai în măsura în care a dat societății, ca și printr-o permanentă tendință de

MIRCEA COȘEA

(Continuare în pag. a VI-a)

Din varietatea activităților cu caracter practic ce se pot organiza cu elevii mici, am ales, bazându-mă pe experiența anului trecut, munca în atelier, unde, pornind de la cunoștințele teoretice și practice transmise în cadrul orelor de lucru manual, întregindu-le și aprofundându-le, m-am străduit să dau copiilor posibilitatea să-și perfecționeze deprinderile de muncă și să-și dezvolte aptitudinile creatoare.

Pentru desfășurarea acestor activități am menținut atelierul mixt, diversificat, care, prin elasticitatea tematicii, răspunde în cea mai mare măsură înclinațiilor și intereselor elevilor. Pe lângă materialele și uneltele cu care au lucrat anul trecut, dintre care amintesc diferite sorturi de hirtie albă și colorată, lipiciul, plastilina, pânșulele de porumb, pinza, ața albă și colorată, acele, foarfecele, liniarele și bețișoarele, în atelier elevii au găsit materiale noi ca: mărgelele, sîrma subțire și materialul plastic.

Pentru evitarea repetărilor de la un an la altul, pentru a asigura continuitatea în muncă și pregătirea în perspectivă a elevilor, am eșalonat tematica atelierului pe 2 ani, urmărind de la un an la altul realizarea progresului specific particularităților de vîrstă ale copiilor.

Dacă în clasa I elevii au executat decoruri pentru pomul de iarnă, mai simple, acum, în clasa a II-a, bazându-se pe cunoștințele și priceperile însușite anterior, ei au executat decoruri mai complicate, care au reclamat din partea lor un efort sporit de gândire, atenție și îndemnare.

De pildă, elevii nu s-au mai mărșăluit, acum, la modelarea unor personaje din basmele cunoscute de ei, ci au executat scene în relief, în care personajele erau încadrate în mediul unde avea loc scena respectivă. Redarea formelor, respectarea proporțiilor, îmbinarea estetică a di-

OPINII

UN
ATELIER-ȘCOALĂ
PENTRU ELEVII
DIN CLASA A II-A

feritelor elemente constitutive, îmbinarea armonioasă a culorilor au reclamat din partea elevilor o mai atentă observare a obiectelor din jur, imaginație mai bogată, gust artistic, spirit creator, diferențierea și sensibilizarea mișcărilor fine ale miinii.

Pregătirea în perspectivă a elevilor prin perfecționarea priceperilor și formarea deprinderilor practice o voi realiza și în cadrul altor teme, precum: confecționarea săculețului pentru lucrul de mină, unde punctul de feston va fi executat într-o variație mai complicată, prin gruparea firelor în grupe de cîte 5, și în executarea coșulețului din fișii împletite din pânși în 3, unde țesutul pinzei va fi executat pe un gherghef de formă circulară.

Valoarea practică a obiectelor executate i-a făcut pe elevi să fie interesați în obținerea unor rezul-

tate bune în muncă și le-a format în același timp o atitudine serioasă față de activitatea îndeplinită.

Pentru a trezi, a dezvolta și menține interesul elevilor de a efectua complet și corect lucrările, am căutat ca subiectele lor să fie cît mai atractive. În acest sens, în afara lucrărilor enumerate mai sus, pot aminti executarea, prin desenarea după tapet, decuparea și lipirea hirtiei glasate, a tablourilor cu care elevii și-au împodobit camera sau colțul unde lucrează și își păstrează lucrările de școlar, din care nu a lipsit imaginea lui Mickey Mouse și Donald rățoiul din emisiunile de la televizor, a grierului, a furnicii, sau a ursulețului Martinică.

În general, lucrul s-a desfășurat individual, fiecare elev avînd latitudinea să-și aleagă din proprie dorință forma de muncă cea mai potrivită înclinațiilor și aptitudinilor sale. Acest fapt le-a stimulat interesul, le-a menținut atenția și a scurta drumul formării priceperilor și deprinderilor practice. Iar posibilitatea de a trece de la o formă de muncă la alta, pe care le-a oferit-o varietatea tematicii atelierului, l-a introdus în cunoașterea mai multor procedee de lucru, operații foarte necesare în diferite ocazii în procesul muncii.

Am organizat și activități de muncă în colectiv, ca: pregătirea materialelor pentru lucrările decupate din hirtie, care, pe lângă faptul că le-a demonstrat superioritatea acestui mod de a munci, i-a deprins pe elevi cu activitatea ordonată și sistematică.

Este de la sine înțeles că munca în atelier aduce o însemnată contribuție la pregătirea multilaterală a elevilor, forța sa educativă sporind mereu, în raport cu nivelul conținutului, al metodelor și organizării ei.

AUGUSTA BEIAN

CLASELE SPECIALE —

teren fertil de colaborare între școală și universitate

În cele ce urmează ne propunem să expunem cîteva opinii în legătură cu modul în care s-ar putea face colaborarea școală-universitate în cazul claselor speciale de chimie. Această colaborare se poate realiza pe diverse planuri și sub diverse forme.

Coordonarea programei liceale și a celei universitare este o problemă de prim rang. Ținînd seama de numărul mare de ore la obiectul de profil la clasele speciale, se poate face o repartizare a materiei între liceu și facultate ca un tot unitar, ceea ce ar duce la desconggestionarea cursurilor universitare de unele părți ale materiei. Evident, în dozarea respectivă pentru licee se va ține seama în primul rînd de particularitățile de vîrstă, de nivelul de cunoștințe pe care l-a atins în clasa respectivă la fizică și matematică, posibilitățile de asimilare specifice vîrstei elevilor. Este necesar ca unele din sarcinile de predare ce revineau universității să treacă în seama liceului, dar este și mai necesar să se țină seama de ce anume sarcini trec în seama lor.

Considerăm că aceasta a fost o lipsă în organizarea de pînă acum a claselor speciale, ceea ce a generat obținerea unor rezultate destul de puțin concludente de către elevi.

Îndrăznim să afirmăm că termenul cel mai propice studiului chimiei fizice rămîne totuși facultatea, unde tînarul are un ciclu de cunoștințe parcurs atît la fizică și matematică, cît și la chimia generală. Se pot trece în seama liceului studiul unei părți din chimia generală, a principalelor elemente din sistemul periodic, împreună cu lucrările de laborator legate de studiul acestora. Această deplasare ar avea ca urmare studierea în facultate a unor probleme moderne de chimie anorganică, ar reduce numărul orelor de laborator la această disciplină, sau ar putea realiza lucrul cu mijloace moderne de investigare.

La fel, o seamă de cunoștințe generale de chimie organică ar putea trece în seama liceului, ceea ce ar

extinde în facultate spațiul studiului teoriilor moderne. Desigur, coordonarea celor două programe poate avea ca urmare multe lucruri pozitive dacă se vor îmbina în mod armonios competența profesională și nivelul științific al profesorului universitar cu experiența metodologică și cunoașterea nivelului de dezvoltare și a posibilităților elevilor, pe care o are profesorul de liceu.

În acest sens, credem că ar fi mai bine ca programa pentru clasele speciale să fie întocmită de către un colectiv format din profesori care predau la clasele speciale și din cadre universitare.

Colaborarea între profesorii care predau la clasele speciale și cadrele universitare este o condiție sine qua non pentru bunul mers al acestor clase. Credem că ar fi foarte eficient ca la fiecare început de an școlar să fie organizate întîlniri între cadrele universitare și profesorii ce predau la clasele speciale. În cadrul cărora să se discute programele analitice pentru anul în curs, să se arate pe ce anume părți trebuie insistat în predare, să se prezinte o serie de noutăți de ultimă oră survenite în unele domenii ale chimiei, ceea ce ar veni mult în ajutorul profesorilor, care le vor introduce, în limita posibilităților, în predarea lor.

De asemenea, în tot cursul anului, cînd ar fi cazul, s-ar putea organiza asemenea întîlniri, cu caracter consultativ, în care să se prezinte noutăți în știință, să se dea indicații în legătură cu temele unor lucrări pe care să le efectueze elevii într-un interval de timp mai îndelungat. Aceasta ar contribui la o continuă reciclare a profesorului care predă la clasele speciale, fără a mai fi necesară scoaterea lui de la ore pe un timp mai îndelungat.

Biblioteca facultății de chimie ar trebui să devină un loc accesibil profesorului care predă la clasa specială de chimie. Studiind bogatul material de care dispune această bibliotecă, profesorul va avea prilejul să-și înnoiască continuu cursul predat.

Între elevii clasei speciale de chimie și facultate ar trebui să existe o legătură cît mai strînsă. Acomodarea lor cu stilul de muncă universitar poate începe chiar de acum, printr-o serie de căi. O cale importantă este aceea a acordării unui termen mai îndelungat pentru unele teme. Eficiența ar fi foarte mare, dacă încă de la începutul anului ar exista un plan tematic pentru elevii claselor speciale întocmit de profesorii ce predau la aceste clase în colaborare cu cadrele universitare. Este locul să opinăm că n-ar fi greșit dacă universitatea ar numi un cadru universitar coordonator al activității claselor speciale, care să organizeze sus-amintitele întîlniri cu profesorii din punct de vedere tematic, să îndrume și, pe cît posibil, să controleze activitatea acestor clase.

Sprînjul material poate fi acordat sub diverse forme de către facultatea de chimie liceului care are clase speciale de chimie. Facultatea dispune, de obicei, de o bază materială mult mai dezvoltată, de aparatură modernă, substanțe etc. Acolo unde dotarea școlii este depășită, facultatea va putea transfera, în limita posibilității, o serie de substanțe.

Activitatea elevilor la cerc este o formă care poate îmbina foarte bine școala cu facultatea. Cercurile pot fi diversificate pe ramuri: chimie anorganică, chimie organică, tehnologia chimică (foarte utilă pentru viitorii ingineri chimiști) și, eventual, chimie-fizică.

Între cercurile de elevi ale claselor speciale și cercurile de studenți ale facultății este firesc să existe o strînsă colaborare. Astfel, elevii ar putea să participe la unele ședințe ale cercurilor studenților, la sesiunile acestora de comunicări, s-ar putea organiza întîlniri: membrii cercurilor de studenți ar putea sprîjini efectiv activitatea desfășurată la cercurile elevilor, ceea ce le-ar fi de un real folos într-o eventuală viitoare carieră didactică.

TRAIAN PRIBEANU

Recent, în orașul Sebeș s-a desfășurat etapa județeană a simpozionului „Educația elevilor pentru munca productivă”, organizat de Inspectoratul școlar județean, Sindicatul învățămînt și Casa corpului didactic a județului Alba, la care au participat aproape 400 de cadre didactice. În ședința plenară s-au prezentat comunicările: „Valoarea educativă a pregătirii tehnico-productive a elevilor” (Ioan Rîzescu, director general adj. în Ministerul Educației și Învățămîntului), „Organizația sindicală din școală în sprijinul educării elevilor pentru munca productivă” (Pavel Dat, președintele Sindicatului învățămînt Alba Iulia) și „Bilanț și perspectivă în pregătirea elevilor din județul Alba pentru munca productivă” (prof. Titu Bogdan, inspector școlar general). În continuare, participanții au vizitat atelierul-școală, standurile și expozițiile cu vînzare, organizate de școlile generale și Liceul din Sebeș și au participat la lucrările desfășurate în cadrul celor 5 secții. (Nicolae Ota).

Dintre acțiunile organizate în ultima vreme de Casa corpului didactic din Tîrșoviste, în sprijinul profesorilor diriginți, consemnăm simpozionul la care au participat responsabilii comisiei metodice a diriginților din județ și numeroase cadre didactice. În cadrul lucrărilor au fost prezentate comunicările: „Ora de dirigiență-laborator de creație pedagogică” (Virgil Caraba, cercetător științific principal la Institutul de cercetări pedagogice), „Metode de cunoaștere și caracterizare a elevilor” (conf. dr. Dumitru Musteș de la I.C.P.P.D. București) și „Continutul muncii de orientare școlară și profesională în școlile din sistemul de învățămînt românesc” (prof. dr. Maria Niculescu-Ghimpu de la Liceul pedagogic din Tîrșoviste), care au evidențiat aspecte ale muncii diriginților. (I. V. Jipa).

Zilele acestea elevii Școlii generale de 10 ani nr. 69, din Capitală, alături de învățători și profesori, s-au întîlnit cu Rozalia Sirbu, mama legendarului erou al clasei muncitoare Filimon Sirbu și Tudor Ștefănescu, cunoscut tineretului școlar din creațiile sale literare.

Reînviind trecutul de luptă al tineretului din țara noastră sub îndrumarea partidului, Rozalia Sirbu s-a întîlnit cu purtătorii cravatelor roșii și uteciștii, evocînd vibrante pagini din lupta dusă de tineretul din țara noastră, împotriva clasei dominante. La rîndul său Tudor Ștefănescu, într-un emoționant dialog cu asistența, a evocat chipuri de eroi uteciștii, care, sub conducerea partidului nostru, au luptat pînă la jefita supremă pentru instaurarea unei orînduirii umane și demne pentru viitorul luminos al patriei noastre. (Maria Andrei)

Organizată de inspectoratul școlar al județului Arad, de sindicatul învățămînt și de Casa corpului didactic, s-a desfășurat recent, faza județeană a simpozionului național „Educația elevilor pentru munca productivă”. Au participat reprezentanți ai organelor locale de partid, de stat și sindicale, al Ministerului Educației și Învățămîntului, numeroase cadre didactice, maștrii-instructori, ingineri. În ședința plenară a luat cuvîntul tov. Dorel Zăvoianu, secretar al Comitetului municipal de partid, care a subliniat importanța pe care o are legarea nemijlocită a învățămîntului de munca productivă. Lucrările simpozionului s-au desfășurat în șase secții în care s-au prezentat 36 de referate și comunicări. (George Manea)

Recent, la Liceul pedagogic din Tg. Jiu, s-a desfășurat faza județeană a simpozionului dedicat educării elevilor pentru munca productivă, organizată de Inspectoratul școlar al județului Gorj, de Sindicatul învățămînt și de Casa corpului didactic. După cuvîntul de deschidere rostit de prof. Vasile Romanescu, inspector școlar general, au rostit alocuțiuni: Adrian Cojocaru, vicepreședinte al Comitetului Executiv al Consiliului popular județean și conf. univ. dr. Ion D. Ilie, secretarul Uniunii societăților științifice ale cadrelor didactice din partea Uniunii Sindicatelor din învățămînt, știință și cultură.

„Profilul educatorului” a constituit tema întîlnirii care a avut loc recent, la Casa Corpului didactic din Iași. Cadre didactice tinere și mai în vîrstă, cîteva promoții de foști absolvenți, elevi din ultimul an al liceelor pedagogice, precum și invitați din partea Universității ieșene și a Institutului de cercetări pedagogice au abordat probleme legate de conturarea profilului intelectual și moral al dascălului. Cu acest prilej, în cadrul expoziției permanente de artă plastică „Profesorul și elevii săi”, participanții au vizitat lucrările cercului de pictură „Ștefan Luchian” de la Școala generală din comuna Ursoaia, județul Iași, cerc condus de prof. Liviu Smintinică. (Aurora Tudose).

HRANA VIITORULUI ÎN MĂRI ȘI OCEANE

**„Pajiștile“ plutitoare pot hrăni mai multă
omenire decit trăiește astăzi pe pământ**

**Valorile nutritive ale delicioasei supe de
plancton**

**Ce ne oferă încă timidul laborator marin al chimiei
terapeutice**

Din capul timpurilor, omul a folosit marea ca izvor de hrană și de sare; numai firziu a folosit-o și ca mijloc ieftin de transport. Nu-i de mirare deci că i-a cunoscut numai caracteristicile apelor superficiale sau ale fundurilor puțin adânci de lângă țărături, până la 200 m., prin urmare fragmente din așa-numita platformă continentală.

Oceanologia — știința complexă a cunoașterii mărilor — este o disciplină nouă, știința veacului nostru, practic vorbind. Iar dacă ne referim la uriașa întrecere a explorării spațiilor din ultima decadă, vedem că omul a pătruns mai energic în cosmos decit în adîncul mărilor.

Dacă în cosmos au zburat deja zeci de oameni, iar mulți dintre ei au aselenizat, lucrînd acolo zile în șir, în adîncimile maxime ale oceanului n-au pătruns încă decit doi și aceia doar într-un singur punct și numai pentru cîteva ore (Picard Junior și laboratorul său, în Ighheabul Insulelor Marijane).

Părăsind cercul strimț de preocupări ale unor pasionați din trecut, de cîteva ani, mai precis din 1957 — Anul geografic internațional — problemele oceanologice și cercetarea mărilor au început să preocupe guvernele majorității țărilor dezvoltate și să intereseze mase tot mai largi ale omenirii.

Aceasta și pentru că se așteaptă ca, din studiul complex al oceanelor, să aflăm istoria evoluției pămîntului, a atmosferei și a vieții de pe el, deci probleme teoretice fundamentale ce frămîntă mințile scormonitoare a omului deceniilor noastre, dar și pentru că oceanul este un necesar izvor de energii și de materii prime, o bază de hrană bogată în proteine animale, deci de calitate superioară pentru om, de medicamente etc. și chiar de... apă de băut!

O privire biochimică în albastrul mării

Este știut că orice formă de viață de pe pământ se întreține, direct sau indirect, cu substanțele organice rezultate din interacțiunea dintre radiațiile solare, acid carbonic, clorofilă și apă. Doar în mică măsură produc și bacteriile chimiosintetizante substanțe organice. Se știe că numai plantele au clorofila, adică substanța verde care mijlocește legarea energiei solare de sărurile biogene din apă, pentru a produce substanță organică — punct de plecare indispensabil dezvoltării vieții animale.

Apa mărilor nu numai că are dizolvată în ea toate substanțele chimice, necesare vieții, dar primește și 70% din radiațiile solare ce ating pămîntul; atît cît pătrund de adînc (100—400 m. după loc) aceste radiații, în mare forfotește o variată viață mărunțică vegetală, unicelulară — așa-numitul *fitoplancton* — față de cantitatea căruia algele mării litorale nici nu contează. Cu aceste elemente, înțelegem că marea este suprafața ideală de interacțiune pentru fabricarea hranei primordiale, produsele de bază ale fotosintezei fiind hidrații de carbon, vitaminele,

uleiurile și mai presus de toate proteinele; adică cele mai de preț substanțe din nutriția omului.

Spre a ne da seama de uriașul fenomen al fabricației acestor substanțe de către fitoplancton, adică de către „pajiștile“ plutitoare ale oceanului, vom spune că substanța vie produsă anual în procesul fotosintezei fitoplanctonice fixează 19 miliarde de tone de carbon.

Belșugul abia bănuț din adîncuri

Acest fitoplancton — hrană completă — ar putea nutri, el singur, mai multă omenire decit trăiește astăzi; am zis ar putea, pentru că în faza actuală a tehnologiei produselor marine, încă nu știm să concentrăm, să selecționăm și să conservăm în condiții avantajoase această bogăție de hrană dispersată la suprafața mărilor.

În fitoplanctonul concentrat există și o sumedenie de mărunte animale — zooplanctonul — ce-i dau o valoare nutritivă și mai mare, prin proteinele lor animale; supă de plancton este desigur una din rezervele și nădejdiile de hrană ale omenirii de mîine. Rentabil astăzi este însă să pescuim animalele care au făcut, ele, o primă concentrare a fito și zooplanctonului nutritiv, sau chiar a substanței organice din apă și din sedimentele mării — precum și un prim oficiu de transformare a acestui material organic în *proteină* (cu aminoacizi superiori). Așa sînt peștii mărunți, de tipul hamsiei sau gingiricii de la noi, apoi scoicile (midiiile din Marea Neagră de exemplu), crustaceii (garizii din Marea Neagră), toate mai ieftin de conservat și de transportat decit planctonul.

Fitoplanctonul ca și algele mărunte de fund sînt mai abundente acolo unde marea este mai verzuie, chiar ușor turbure; acolo, deci, unde rîurile sau curenții de fund și cei polari ridică pe platforma continentală (cum este pe coasta Africii tropicale de vest) sau la suprafață (coasta pacifică a Americii de Sud)

Prof. univ. dr. docent Petre Vancea, membru corespondent al Academiei a abordat, pe baza celor mai noi concepții științifice, problemele oftalmologice, ajutînd la elaborarea și realizarea unor medicamente, cum este preparatul E.T.O., cunoscut în întreaga lume.

În etapa prezentă, prof. dr. Petre Vancea se ocupă de realizarea, la fabrica „Biofarm“ din Capitală, a unui nou produs pentru suferinții de ochi. „E.T.O.G.A.L.“ — ne-a spus domnia sa, așa am intitulat noul medicament, care va avea o mare rază de acțiune, în special în cazurile de scădere a vederii datorită surmenajului, luminii artificiale, viziunilor programelor de televiziune, sau datorită unei

proaste stări generale în combaterea astenopiei (oboseala oculară a virstei de 50 de ani), apoi în resorbția hemoragiilor retiniene, în miopie, în tulburările de acomodare etc.

Cartea românească de știință se bucură peste hotare de remarcabile aprecieri.

Recent, o nouă lucrare „Vagotomiile“ a apărut în reputata editură pariziană „MASSON et CIE“ în colaborare cu Editura Academiei Republicii Socialiste România Semnată de un colectiv (medicii Ores-

mari cantități de săruri nutritive. Fitoplancton bogat înseamnă aglomerări de acești pești vegetarieni de talie mică (hamsiile peruviene bat recordul mondial al pescuitului). O mare albastră este o mare săracă, avînd fitoplancton în cantitate mică, deci o bază de hrană ce nu poate atrage cîrdiri de pești. Și mai rentabil pentru omenire este pescuitul peștilor mari ce cutreieră mările, apoi a rechiniilor, sepiilor și balenelor, alte trepte de concentrare a substanței organice prefăcută în proteine; este de ajuns să amintesc în acest sens pălămida care, pentru a-și câștiga un kilogram din propria greutate trebuie să mănînce 10 kg. de pește mic (hamsie de exemplu).

Milioanele de subnutriți și comorile de proteină din ape

La fiecare nivel de consum, adică la fiecare verigă trofică — carbonul fixat inițial de plante în substanță organică se reduce mult, așa încît

din 19 miliarde de tone ajung la om, prin peștii ce fac obiectul pescuitului mondial astăzi, doar 10%. În 1964 pescuitul mondial a atins cifra record de 50 milioane tone (față de numai 10 milioane tone în 1939); astăzi realizează peste 60 milioane de tone; la acestea se mai adaugă 2,5 milioane tone de balene. Interesant de știut că, din această cantitate de organisme acvatice, dacă socotim conținutul în proteină la peste 20% din pește, înseamnă că din cele 2 miliarde tone de carbon se pot scoate 400 milioane tone proteină. Ce înseamnă aceasta?

Din cercetările întreprinse de organismul internațional F.A.O. (Asociația pentru Hrană și Agricultură), reiese clar (Schaefer, 1963) că omul are nevoie de 70 g. proteină pe zi pentru a se menține în condiții bune de activitate; deci, omenirea, socotită la 3 miliarde, ar avea nevoie de 76 milioane tone proteine pe an. Din acestea sînt necesare 40% proteine animale, singurele complete, deci 300 milioane de tone de carbon.

S-ar părea — și așa este — că acest spor poate fi acoperit numai de organismele marine pescuite, fără a mai amîna animalele de abator. Adevărul statistic însă este că jumătate din omenire este subnutrită în ce privește proteinele (6—8 g/zi în India și Pakistan, de pildă), iar alții 500.000.000 de oameni stau la limita necesarului de proteine (12—30 g/zi).

Se impune deci o valorificare și o dirijare mai bună a peștelui marin. Un singur exemplu: deși producătorii principali de proteină sînt peștii mici de tipul hamsiilor, sardeluței, clupeidelor (ce formează și baza pescuitului în Marea Neagră) și cu toate că dau 51% din pescuitul mondial, totuși tocmai ei se pierd în bună parte din hrana oceanului, fiind prefăcuți în făină. Făina furajeră reprezintă 1/4 din tot ce se pescuiește.

Se preconizează folosirea făinii de pește, fiind un concentrat de proteină ideală pentru hrana directă a omului și conținînd nu numai vitamine, uleiuri, ci și toți aminoacizii necesari organismului uman. La noi este privit cu oarecare dispreț peștele mărunț — hamsia, gingirica, șprotul — dar ei ne pot echivala hrana cu ceea ce reclamă mai mult organismul omului, tot mai supra-solicitat — proteinele.

Midiiile noastre pot fi — și trebuie să ajungă — un izvor curent de proteină animală. Creveta converteste în greutate hrana, pe care o absoarbe cu eficiență de 25%, iar crustaceii ce se nutresc numai cu zooplancton (*Eufausidele* de exemplu), convertesc 40% din această hrană în greutate proprie, ele servind apoi ca hrană, aproape exclusivă, balenelor.

Dar „pajiștile“ mărilor nu înseamnă numai hrană, și anume hrană superioară, ci și alte variate și multiple produse, unele intrate în uz, altele știute, dar încă neexploatare, iar altele, de abia în curs de cercetare.

Am vorbit numai de algele microscopice ce formează fitoplanctonul, dar nu trebuie să uităm că algele mari de pe platoul litoral — din care se scot în ultima vreme cam un milion de tone anual — sînt o sursă variată de hrană pentru om și animale, încercată și la noi, la Palas; ele sînt și un izvor abia atins de antibiotice și alte medicamente, de diferite substanțe chimice.

MIHAI BĂCESCU

Breviar științific

te Alexiu, Bogdan Furtunescu, Eugen Păcescu de la Spitalul „Dr. V. Babeș“ din București), cartea a fost elogiată de numeroase personalități medicale din străinătate: dr. E. Dumenie din Bruxelles, dr. Ch. A. Griffith din Washington ș.a.

Monografia „5 000 de intervenții chirurgicale“, prezentînd în esență activitatea de peste trei decenii a prof. univ. dr. doc. Florian Mandache și a discipolilor săi, este la curs de tipărire la cunos-

cuta editură berlineză „Gustav Fischer“.

În legătură cu această ediție, prof. univ. dr. doc. Florian Mandache ne-a spus: „Am căutat să răspund uneia dintre cele mai dificile probleme chirurgicale, promovînd concepția operatorie de exereză radicală, asociată cu restabilirea funcției — principii care, departe de a se exclude, permit refacerea psiho-socială a bolnavilor precoci și practicarea chirurgiei preventive. În activitatea mea am căutat să duc mai departe tradiția școlii reprezentate de Toma Ionescu, I. Iacobovici, V. Dimitriu, A. Borcescu și T. Nasta, în condițiile de lucru moderne, create de orînduirea noastră socialistă. La clinica chirurgicală de la Spitalul Brîncovenesc“.

Discul, o posibilă aniversare

În aprilie s-au împlinit 95 de ani, de când poetul și savantul francez Charles Cross a prezentat Academiei de științe din Paris memoriul său privitor la reversibilitatea înregistrării sonore. Data este reținută ca dată de naștere a discului și are aproape aceeași semnificație cu apariția tiparului: ambele au mărit accesul la muzică.

Dar, dintre toate evenimentele care au influențat muzica de-a lungul veacurilor, discul a avut repercusiunile cele mai neașteptate. În primul rând, a pus în circulație curentă o parte cuprinzătoare din ceea ce s-a scris mai bine, de la cântul gregorian până la cel mai recent opus al lui Xenakis, și chiar muzica nescrisă,

folclorul, oferind muzicienilor, prin această retrospectivă, dimensiunea artei lor. Apoi, a ridicat calitatea execuției muzicale la alitudinile neimaginabile pe vremuri, prin biciuirea la care este supus simțul exigenței față de propria creație, în fața microfoanelor, în momentul înregistrărilor. În fine, discul a redat muzicii familiaritatea de care aceasta avea nevoie, transformând-o în aliment esențial al generațiilor secolului nostru, la îndemina tuturor, în orice clipă.

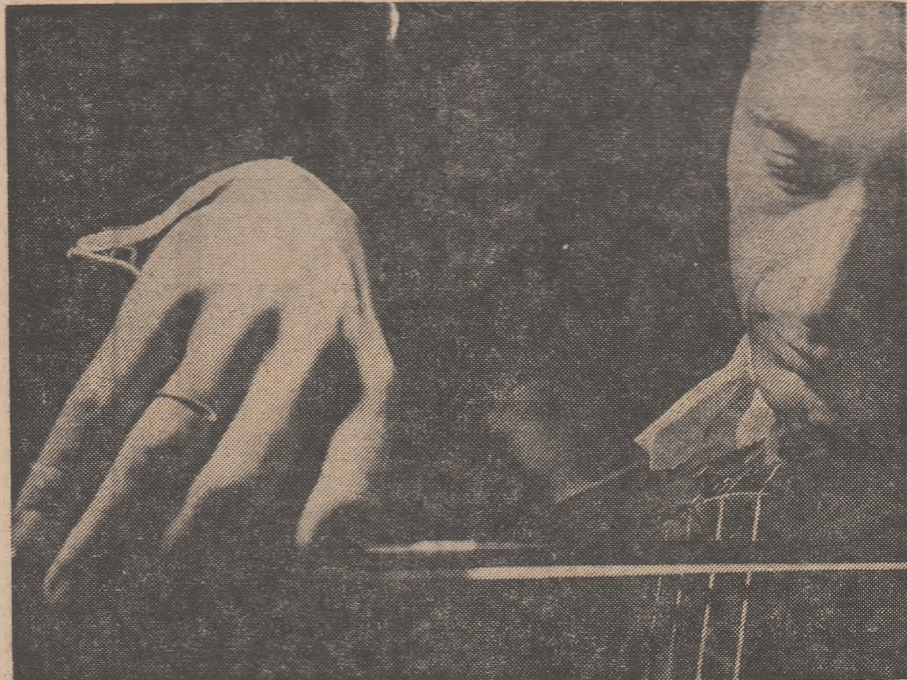
Repercusiunile s-au extins, bineînțeles, și asupra învățămîntului muzical. Școlile de instrumente muzicale își largesc programele pe toată aria creației de gen, cunoscută în prezent și pusă în circulație de disc, tipărituri și concertate. Nu se mai studiază numai ce s-a scris de compozitorii ale căror nume și lucrări le mai păstrează în memorie și le au în degete maestrul-profesorii, ci, pe cât posibil, tot ceea ce este mai reprezentativ în istoria artei muzicii.

Dar se studiază după exemple mai puțin vii. Maestrul profesorii ofereau ca model propria interpretare sau a virtuozului admirat, care era strălucitoare sau stearsă,

nu întotdeauna exactă, dar mereu umană. Pe când discul a lansat și lansează modele de interpretare și de perfecționare tehnică, aproape ireale, care devin norme pentru sala de concert și idealuri pentru instituțiile școlare muzicale. Treptat, treptat, cântului, în care fantezia era dominatoare, i se preferă execuția, strinsă între limitele agogice stabilite de metronom, cu sunete foarte exacte ca înălțime și egale ca intensitate, pe toate întinderile discului muzical.

Precizia, execuția tehnică impecabilă care reies din disc dau interpretării muzicii un aspect competițional, apropiind-o de idealurile sportive. Elevul începe să fie antrenat pentru confruntări mai mult cu modele de tehnică execuției, decît cu modele de sensibilitate și înțelegere a muzicii. Și așa se naște sentimentul ciudat de regret că discul nu este mai bătrîn, că nu a apărut o dată cu muzica sa, cel puțin. O dată cu marii compozitori, ale căror lucrări elevii instrumentiști le cîntă, cu Bach, Mozart, Chopin, care erau în același timp și mari instrumentiști, pentru a avea exemple variate de înțelegere generoasă a interpretării.

ILEANA MIRONESCU

Mîna maestrului
(Ștefan Ruha)

Foto: V. Bogdăneț

Cronică T.V. Dacă părintele lui Steve ar fi fost Swift...

Am zis de la început într-un glăsător NU! Este inadmisibil! Trucajele sînt evidente și pentru un copil preșcolar! Filmările combinate distrug proporțiile elementare — hirciogul este cît un gigant bine dezvoltat coada pisicii este cît toată echipa căpitanului Steve așezată în linie dreaptă! Nu, nu acesta este filmul serial pentru tineret! „Planeta gigantilor” miroase a mucava. Incredibila istorie a celor două june, un copil, un cîine, un cvasi-ticălos și trei bărbați bravi nu reprezintă marele și mult așteptatul film de aventuri menit să stimuleze imaginația tinerilor noștri. Înaintînd săptămînal în culisele existenței de veșnici hăituiți a celor exilați pe planeta uriașilor, uneori categoric NU a început să se înmoaie; trista soartă a lui Valeri mereu într-altă minijupă (de unde o fi avut atîtea?), ingeniozitatea lui Steve, care tot înnodînd în fiecare serial zeci de sfuricele ca să coboare după mese, scaune și alte obiecte gigantice, ne-au înduioșat și am ajuns în final să ne obișnuim cu „Planeta gigantilor” precum un rău săptămînal, necesar. Învățul are însă și dezvăț — „Citeva clipe aca-

să” — iluzia reîntoarcerii pe Pămînt și sfîrșitul, Steve și ai lui ne-au zîmbit în prim-planurile ultimului episod și au dispărut în arhiva amintirilor, care a înregistrat cu nostalgie, într-un catalog secret, pe Ness cu „Incoruptibili” săi, pe „Răzbunători”, și alți serialiști.

Basmul acesta cu giganți răi și pămînteni viteji, care și din apă și din strînsoarea „simpaticeii” gorile, tot teferi ieșeau, trebuie să recunoaștem că a fost tare pueril. Nu puteam spera de la scenariștii bizarei planete fantezia bătrînului Jonathan Swift, decedat cam cu vreo 300 de ani în urmă! Steve nu a fost Gulliver! Sperăm însă să întîlnim măcar atmosfera previzibilă pentru anul 2000, în care plimbările în cosmos fi-vor echivalente cu un voiaj de astăzi cu mașina 31 de la un capăt la altul. Nimic din era inter-spățială nu ne-a fost dat să simțim. Nimic nu a deosebit pe giganți de echipa căzută de pe Pămînt, nici măcar un degețel ridicat în poziția de drepti. Hazul serialului rămîne însă ultimul episod. După ce am fă-

cut zeci de presupuneri care de care mai fanteziste, începînd cu „Ei se întorc pe Pămînt” și terminînd cu „Ei eșuează pe o altă planetă”, a venit un final de-a dreptul stupid. Dintre Ei, Steve și Fitzhugh — cel la com la bani — au trăit în ultimul episod iluzia reîntoarcerii pe Terra și în finalul finalurilor cu toții au rămas în continuare la dispoziția eventualelor explozii de inspirație ale producătorilor, care au astfel posibilitatea continuării poveștii. Să sperăm însă că producătorii vor fi mereu în criză de inspirație, chiar dacă televiziunea noastră, suflet caritabil, va ofta că nu mai are pe ce cheltui fondurile destinate serialurilor.

Ce vom vedea acum? Pînă cînd televiziunea va naște un serial pentru tineret, pe care să apucăm a-l vedea și transmis pe post, mai trece apă pe Dîmbovița! Serialele pentru tineret, ca și emisiunile bune pentru tineret sînt la fel de rare ca trifoiul cu patru foi! Trebuie să ai noroc să le poți dibui!

ILEANA COLOMIET

● La Constanța a fost organizată expoziție de artă plastică a cadrelor didactice. La vernisaj a luat parte tovarășul Vasile Vilcu, prim-secretar al Comitetului județean al P.C.R. Dintre lucrări: Pentru coexistență pașnică, Omagiu străbunilor, Cosașul, Muncitor, Amurg la Murfalar, Peisaj la Constanța, Pămînt, Voievoz, Marea.

După cum ne scrie Ion Făltăș, au fost expuse, în total, 40 de tablouri semnate de cadre didactice. De o bună apreciere s-au bucurat — după opinia corespondentului — Ion Mățășăreanu, Iulia Mățășăreanu, Tamaș Sabina, Mihai Patroa, Aurelian Leca, Mișu Pastia, Lucia Ruffu, Justinian Silviu, Nicolae Rădulescu, Mihaela Stîla, Ion Turianu, Petre Roșca ș.a.

● Pionierii Școlii generale de 10 ani din Vața de Sus, județul Hunedoara, s-au întîlnit cu colegii lor din Halmagiu. După cum ne scrie învățătoarea Tircus Maria, acesta este doar începutul unei serii de manifestări consacrate memoriei lui Avram Iancu.

● O nouă manifestare a Muzeului memorial Bacovia, al cărui director este chiar fiul poetului. Cu prilejul apariției volumului Versuri și proză de George Bacovia (Editura „Albatros”), profesorii și elevii din clasele superioare au fost invitați la lansarea cărții. În incheiere, membrii cenaclului Bacovia au citit lucrări închinată poetului.

● În librării: Paul Anghel, Convorbiri culturale, Francisc Caro, Romanul lui François Willon (Editura „Eminescu”), Nina Cassian, Late poeme, Octavian Paler, Drumuri prin memorie (Editura „Albatros”), D. Popovici, Studii literare, Miron Ionescu, Clasic și modern în organizarea lecției (Editura „Dacia”), Ion Neculce, Letopisetul Țării Moldovei, Mihai Eminescu, Basme, Mihail Sadoveanu, Povestiri (Editura „Ion Creangă”).

● „Salonul național al cărții” organizat la Bacău s-a bucurat de prezența autorilor și scriitorilor, precum și de alte manifestări literare. Dintre participanți: Z. Ornea, Viniciu Gafița, Virgiliu Ene, Radu Cîrnei, George Bălăiță, Ovidiu Genaru, Viad Sorianu, Mihai Sabin, Eugen Uricariu. Invitați din București și Iași: D.I. Suchianu, Const. Ciopraga, Nicolae Tăutu, Laurentiu Ulici, Traian Iancu, Gica Iuteș, Ștefan Luca, Nicolae Ciobanu, Ion Grecea ș.a.

VIOREL ȘTIRBU

Număr tematic dedicat problemelor de educație

Numărul 4, din aprilie 1972, al Revistei de pedagogie este aproape în întregime dedicat problemelor de educație. Astfel, la rubrica „Educația moral-politică a elevilor”, cu care se deschide sumarul acestui număr, găsim articolele: „Învățămîntul, proces instructiv-educativ unitar” (Ion Gh. Stanciu), „Profesorul — propagator al ideologiei și politiciii partidului la lecție” (Emilian Dimitriu) și „Contribuția științei la formarea conștiinței socialiste și etico-civice” (Dumitru Finaru). Rubrica „Perfecționarea activităților educative” tratează probleme privind implicațiile formative ale utilizării lucrului în grup în procesul de predare-învățare (Toma Stan), valențele educative ale învățării prin descoperire (Iacob Irimia), valorificarea valențelor formative ale mesajelor mass-media (Gheorghita Fleancu), educarea patriotică a școlarilor în cadrul lecțiilor de istorie a României (Ion Georgescu), literatura beletristică ca auxiliar în predarea istoriei (Sebastian Manea). Din rubrica „Dirigintele și ora de dirigintele” consemnăm articolele „Dirigintele și informarea politică a elevilor” (Alexandru Ghitera), „Este ora de dirigintele o oră dificilă?” (Elvira Cretu), „Mediul familial al elevilor, punct de plecare în activitatea educativă la clasă” (Leon Topa), „Pentru îmbunătățirea muncii dirigintelui” (Stelian Anastasescu), „Dezvoltarea capacității de autocunoaștere la elevi — obiectiv important în activitatea dirigintelui” (Julietta Alexandru, Aurel Pirlea) și „Coordonate ale timpului liber al adolescentului” (Alexandru Darie, Coralia Darie).

Același număr mai cuprinde o rubrică dedicată pregătirii tehnico-productive a elevilor, articole pe teme privind istoria școlii și gândirii pedagogice, pedagogia comparată, consultații, puncte de vedere, critică și bibliografie.

OCT. B.

„Capcane” în aprecierea și notarea elevilor

Cu toate „indicațiile” oficiale, prevederile programelor de învățământ, discuțiile numeroase purtate în presa noastră de specialitate și cu toate studiile și succesele docimologiei, aprecierea și notarea cunoștințelor elevilor mai păstrează o „doză” de subiectivism care uneori poate să îmbrace forme exagerate. Una dintre cauzele exagerării o constituie termenul de comparație, care devine o adevărată „capcană” pentru cei ce nu diferențiază cu mult discernământ capacitățile de asimilare, de sinteză și de reproducere creatoare ale elevilor. Un prim aspect îl constituie obiceiul — devenit reflex la unii — de a privi și în rubricile alăturate obiectului pe care îl predau ei, înainte de a trece nota în catalog. Am reținut acest „fenomen” și direct, în cursul mai multor asistențe la ore, dar și indirect, din răspunsurile elevilor cu privire la aprecierea pregătirii lor. Este — acest obicei — un impediment, în calea imparțialității profesorului? Este dimpotrivă, un avantaj, pentru că îi dă acestuia posibilitatea să aibă o „oglinză” mai completă a personalității școlarii respectivi și — deci — să facă o apreciere de ansamblu mai apropiată de adevăr? Sînt întrebări la care se poate răspunde și afirmativ, dar și negativ. Depinde de echilibrul pe care-l păstrează examinatorul, între ceea ce „îi spun” — despre elevul ascultat — celelalte rubrici din catalog și părerea lui, despre

pregătirea elevului la obiectul său. Altfel, comparația, fie și numai fugitivă — poate să devină o „capcană” instantanee: „Da! Are note mari la celelalte! Îi dau și eu una, tot mare!”. „Nu! La celelalte, are note mici! S-ar putea — deci — să greșesc, dacă-i dau o notă bună!”

Un alt aspect negativ îl constituie raportarea elevilor ascultați, unul la celălalt, atunci cînd „grupul” respectiv este neomogen în pregătire. Unul sau doi elevi, bine pregătiți, printre alții mai slab pregătiți, au toate șansele să fie și mai bine apreciați, decît dacă toți ar fi dovedit același nivel. Și, dimpotrivă, un elev slab pregătit, printre ceilalți din grup, cu nivel superlativ, poate să fie în „pericol” de a primi o notă mai mică decît ar merita!... Mai departe, comparația între clase poate deveni iarăși o „capcană”, atunci cînd se trece, de exemplu, de la o clasă „specială”, la una cu nivel obișnuit sau de la una, unde exigența profesorilor a fost unitară și a „cerut” de-a lungul anilor tot ceea ce era necesar, la alta în care exigența nu a fost aceeași. În asemenea situații există posibilitatea unor greșeli de apreciere a nivelului de pregătire în dezavantaj, uneori prea mare, pentru clasele mai „slabe”. Am avut ocazia să constat, prin experiență proprie, acest lucru. După o lecție, desfășurată la o clasă specială de matematică, unde nivelul de pregătire este foarte bun și unde am dat

note de 9 și 10, am trecut la o clasă umanistică, mai slab pregătită la acest obiect. Fiind încă sub impresia plăcută, de la ora anterioară, mi s-a părut, cînd am ascultat cîțiva elevi din această clasă, că, sau nu învațaseră nimic, sau nu priceuseră nimic din lecția de zi. Dacă le-aș fi dat note, raportate la pregătirea celor de la clasa specială, ar fi trebuit să le dau numai 3 și 4. Și-am fost tentat cîteva clipe!...

Ce trebuie făcut, în asemenea cazuri? Este bine și este necesar, totuși, să avem în „baremul” nostru, după care apreciem nivelul de pregătire al elevilor, și comparația dintre clase, atunci cînd există diferențe mari în pregătirea colectivelor respective de elevi? Cred că nu! S-ar putea să greșesc, dar — din proprie experiență — am constatat că nu e bine, decît dacă reușim să folosim cu multă abilitate această comparație, pentru stimularea perseverenței și a dorinței de autodepășire la elevii din clasele cu nivel redus. Uneori, comparația, făcută în termeni duri sau în note prea mult dezavantajoase, are darul de a „inhiba” eforturile elevilor și a produce chiar „complexe de inferioritate”.

De aceea profesorii care predau la mai multe școli, sau cei transferați de la o școală la alta trebuie să fie foarte atenți la notare în cazul în care raportează pregătirea unor elevi sau a unor clase întregi la elevi și clase din alte școli. Diferențele există. Sînt o realitate. Nimeni nu le contestă. Fiecare școală își are o „configurație” spirituală proprie. Dar dacă folosim aceste diferențe în mod „aversiv”, „bombardînd” mereu conștiința unor școlari și a unor clase întregi, cu ele, efectele educative ale notării vor fi dintre cele mai neplăcute.

MILTIADE IONESCU

Pedagogie contemporană

Un „puzzle” cu model schimbat

Pedagogia și didactica deceniilor 5 și 6 ale secolului nostru te duc cu gîndul la un puzzle uriaș în care sute de jucători caută să plaseze la locul potrivit micul fragment pe care-l au în mînă. Și ca lucrurile să fie cît mai încurcate, după peste douăzeci de ani de muncă migăloasă, eroii alegoriei își dau seama că modelul pe care încearcă să facă asamblarea este cu totul altul decît cel al elementelor pe care le dețin ei (lasă că unele dintre aceste piese nu se pot integra nici unui model).

Foarte puțini și-au luat răspunderea pînă prin 1960 să proiecteze o structură educațională de ansamblu cu valoare practic-aplicativă cît puțin în faza de ipoteză. Pretușindeni, însă, educatori și, mai ales, metodiști, cu har sau cu mai puțin har, au ținut să-și aducă „modestelor contribuție” la dilatarea continuă a pedagogiei și didacticii. Cîndva, prin anii '30 pare-mi-se, statisticienii istoriei literare calculaseră că din 1821, anul morții lui Napoleon I, și pînă în anul celuiului cu pricina, apăruseră în jurul personalității fascinante a împăratului francez articole, studii, lucrări în folio și în octo, în ritm de cite una pentru fiecare dintre zilele care trecuseră. Cine s-ar apuca să contabilizeze numărul „metodelor”, „formelor”, „procedurilor”, „școlilor” menționate în reviste sau lucrări pedagogice începînd de prin 1920 și pînă astăzi (implicînd și anii celui de-al doilea război mondial) ar ajuge, probabil, la o medie de aproximativ una pe oră. Se numără printre ele idei de mare vogă, repudiate și reluate periodic — școala activă a lui Ferrière și a discipolilor săi, metoda globală și cea a centrelor de interes, elaborate de Decroly, metodică lectiei tip Lipetsk (negarea didacticii tradiționale în zona ei cel mai evident anchilozată — lecția a dat naștere unei avalanșe de negații din care unele și nu puține se impun la rîndu-le negate), team-teachingul, școala non-directivă a lui Carl Rogers, ca să nu mai vorbim de multiplele elemente ale tehnologiilor didactice audio-vizuale sau de cele ale instruirii programate, cărora vom încerca să le consacram o însemnare aparte — alături de năstrușnicii efemere.

Didactica vlăguită de asceza principilor ei scolastice a întreprins — mărturisit sau furișat — expediții de revitalizare pe meleagurile altor discipline științifice, gesticind apoi serii întregi de metode genetice, matematice, psihanalitice, sociologice, ergonomice, atomistice (cu nucleul schimbat) epistemologice ș.a.m.d. La vechiul decret — se învață la școală și se fac temele acasă — se propun tot felul de amendamente: se învață muncind practic (un principiu formulat încă de clasicii pedagogiei, dar neluat în seamă tocmai de învățămîntul care se proclama descendentul lor), se învață la televizor, se învață în excursie, călătorind cu mașina, cu avionul, cu trenul sau pe jos, se învață cu tehnica „autotutor”, se învață în somn.

Marea dramă care a plonjat toate aceste metode în marea incertitudinilor pornește de la faptul că au încercat să așeze instrumentul cum înaintea întrebărilor care privesc finalitatea și structura educației contemporane.

Nu putem să ignorăm procentul de adevăr cuprins în afirmația lui Decroly că „este nul sistemul pedagogic care nu pleacă de la experiment”, dar și mai adevărat este că o însumare de experimente nu alcătuiesc un sistem pedagogic.

Ne este absolut necesar un nou model, modern, larg cuprinzător pentru a verifica care dintre elementele-metodă se integrează efectiv și care este poziția fiecăruia în ansamblu. Fără o macropedagogie puternic structurată științific orice micropedagogie este aleatorie. Quod erat demonstrandum!

MIRCEA HERIVAN

Vă
prezentăm

Oficiul central de proiectare a mijloacelor de învățămînt

Permanentă preocupare a statului — sincronizarea sistemului de învățămînt cu stadiul dezvoltării societății s-a concretizat în prezent prin intensificarea legăturii acumulărilor teoretice de nevoile producției, de formarea deprinderilor practice la elevi. De aici apare necesitatea unei continue dezvoltări și modernizări a mijloacelor de învățămînt prin mărirea capacității de producție a unităților producătoare de material didactic, prin dezvoltarea actualelor secții și crearea altora noi și prin intensificarea acțiunilor de autodotare și dezvoltare a producției proprii a unităților de învățămînt și cercetare. Vom realiza o imagine a volumului mare al eforturilor ce s-au făcut în această privință dacă vom ști că suma acordată pentru dotare în perioada 1971—1975 reprezintă o creștere de 100% față de perioada 1966—1970.

Ținînd seama de sarcinile sporite ce revin Ministerului Educației și Învățămîntului în aplicarea politicii de înzestrare și dotare a unităților din învățămîntul de toate gradele, s-a făcut simțită nevoia luării unor măsuri unitare în domeniul concepției, producției și desfacerii mijloacelor de învățămînt. Astfel pentru realizarea la nivelul cerințelor actuale a problemelor ce se ridică în acest domeniu, recent a luat ființă *Oficiul central pentru mijloace de învățămînt*, organism care aplică în practică măsurile de dotare a unităților de învățămînt prin sistemele de autodotare,

transfer, înzestrare pe plan central și import.

Organ instituțional al Ministerului Educației și Învățămîntului, Oficiul central pentru mijloace de învățămînt are rolul de a elabora studii privind nivelul de dotare, structura și compoziția mijloacelor de învățămînt, planul de perfecționare al dezvoltării acestora și planurile anuale de fabricație, de a asigura realizarea de proiecte și prototipuri de material didactic.

Activitatea desfășurată de „Didactica” de sectorul de studii, cercetare și proiectare, de Baza de aprovizionare și desfaceră a mijloacelor de învățămînt, aflată anterior sub coordonarea unor compartimente diferite din Ministerul Educației și Învățămîntului este coordonată în prezent de Oficiul central pentru mijloace de învățămînt, asigurîndu-se astfel o concepție unitară, pe baza unei metodologii unice de realizare a acestora.

Destinate sectorului ce trebuie să se aplece în permanentă cu un pas înaintea celorlalte, mijloacele de învățămînt cunosc un ritm rapid de dezvoltare. În acest sens, rolul noului organism înființat este de a elabora studii de prognoză cu privire la modernizarea producției mijloacelor de învățămînt, de a stabili planuri de colaborare cu unitățile de cercetare și proiectare și planuri tematiche de invenții și inovații în domeniul mijloacelor de învățămînt. În vederea generalizării celor mai bune lucrări în acest domeniu, elaborate de personalul didactic și alți specialiști, Oficiul

central pentru mijloace de învățămînt va organiza concursuri, schimburi de experiență, simpozioane și expoziții, va face propuneri de largire a gamei de sortimente pe baza planului de dezvoltare în perspectivă, sprijinind inspectoratele școlare județene pentru organizarea de laboratoare „pilot”, care să experimenteze și să proiecteze noile mijloace de învățămînt.

Oficiul contribuie, de asemenea, la elaborarea programului de instruire și perfecționare a personalului care creează, utilizează și întreține aparatura didactică, colaborînd în acest sens cu Institutul central pentru perfecționarea personalului didactic și cu Institutul de cercetări pedagogice pentru experimentarea și validarea pedagogică a noilor mijloace de învățămînt.

În atenția consiliului tehnico-științific al Oficiului format din specialiști din toate domeniile, va sta permanent reducerea importurilor și realizarea pe un plan superior a exportului de material didactic de producție românească. Pentru realizarea acestei cerințe, se va prospecta piața externă, oferindu-se la export acele mijloace de învățămînt ale căror performanțe tehnice sînt competitive, se vor întreține relații cu firmele străine în vederea perfecționării contractelor de export a mijloacelor de învățămînt, asigurîndu-se totodată participarea produselor românești la târguri și expoziții interne și internaționale.

CORNELIA GÎRMACEA

Interviul nostru

Cu ing. dr. docent
ALI PROGRI

despre

ORIENTĂRI ACTUALE ÎN ȘCOALA ALBANEZĂ

Cel de al cincilea cincinal (1971—1975) al Albaniei populare propune școlii o „revoluționare” prin care — cum prevăd documentele de partid — urmează să se producă o cotitură în frontul larg al instrucției și educației, în funcție de rigorile epocii pe care o străbatem și ale societății albaneze contemporane.

Impulsul dat școlii de către partid în această perspectivă a obligat la analizarea profund științifică a muncii de învățământ, pentru înscrierea fenomenului pedagogic între coordonatele impuse de progresul rapid al societății noi.

Despre unele din sarcinile și orientările care domină în prezent activitatea frontului pedagogic albanez, ne-a vorbit ing. dr. docent. Ali Proghi, directorul celei mai mari școli politehnice din Albania, „Școala politehnica 7 Noiembrie” cu prilejul recentei sale vizite în țara noastră.

— Vă rog să definiți ontica în care are loc acea „revoluționare” a învățământului albanez care, din cite am înțeles, mobilizează în prezent masiv atenția și forțele slujitorilor școlii.

Ali Proghi: Telul principal al acestei acțiuni — care a făcut obiectul unor largi dezbateri — este ridicarea pe o treaptă superioară a conținutului învățământului, tinăra generație trebuind să fie foarte bine pregătită. Pe această bază au fost elaborate noi planuri și programe de învățământ, cu preocuparea de a asigura o pregătire calitativ superioară în trei compartimente, considerate la noi fundamentale: învățătura, munca în producție, educația fizică și militară a tineretului școlar. Tinăra noastră generație trebuie să învețe bine, să fie pregătită să muncească bine într-o profesie și să-și apere bine patria.

Un loc deosebit în preocupările noastre îl ocupă munca în producție pentru că sîntem convinși că ea lărgeste considerabil orizontul tinerilor și le dă posibilitatea de a fi utili societății. Noi nu vrem să pregătim niste intelectuali închisi în cabinetele lor de lucru, ci niste intelectuali gata și capabili să pună la dispoziția societății cunoștințele, deprinderile și tot potențialul lor. Or, sîntem convinși că aceia care nu cunosc munca productivă nu pot să servească societatea în măsura cuvenită.

— În afară de „clasele” ateliere școlare, vizite în fabrici și uzine, cercuri de activități practice ale elevilor — ce forme mai specifice de pregătire prin și pentru munca direct productivă pune la dispoziție experiența albaneză?

Ali Proghi: La noi există unele tipuri de școli care își au uzinele lor. Și toată producția uzinei se supune procesului de învățământ al școlii. În asemenea uzine elevii au posibilitatea să vadă cum se aplică principiile teoretice studiate în cadrul diferitelor discipline și să participe direct la producerea de bunuri materiale. Are loc astfel o îmbinare armonioasă între studiul teoretic și munca practică, concretă, de reală utilitate socială.

— Am văzut că și la dv. raportul profesor-elev a ieșit din cadrul restrîns al clasei și al șco-

lil, polarizînd preocupările la niveluri mult mai înalte. Mi-a atras deosebit atenția faptul că el se analizează la dumneavoastră în legătură cu acțiunea de democratizare a vieții școlare...

Ali Proghi: Noi pornim de la aceea că elevul nu este numai un obiect, ci și un subiect al acțiunii de educare. Cu alte cuvinte, el este educat de către învățător, dar în același timp el se și autoinstruiește și autoeducă. Sau cel puțin așa trebuie. În consecință, este necesar să dăm elevului sau studentului și posibilitatea să fie el însuși, să-și manifeste curiozitatea, să pună întrebări, să-și formeze părerile lui asupra lucrurilor, să aibă inițiativă. Iar profesorul, învățătorul să nu apară

ca un semizeu, care tot timpul decide, ci ca un părinte care îl învață pe tînar, îl ajută să-și organizeze munca, fiind dispus să discute cu el în mod apropiat și sincer. Succesul deplin în activitatea școlară este asigurat numai printr-o foarte strînsă colaborare între profesor și elev, prin relații — nu ostile, ci apropiate între ei. Șanțul care separa în trecut catedra de clasă, astăzi este complet anacronic, iar noi căutăm continuu să-l înlăturăm dînd relațiilor dintre profesor și elev conținutul bogat în sensuri umane și în valențe instructiv-educative, pe care îl reclamă societatea noastră în plin progres.

ANA COSMIN

Lecție într-o școală albaneză

Societatea de Pedagogie Comparată și Internațională

Aplicat domeniului educațional, studiul comparativ răspunde într-o mare măsură permanentei nevoi de restructurare (perfecționare) a sistemelor de învățământ. Analiza diferitelor sisteme, în funcție de contextul unor factori determinanți specifici (istorici, politici, socio-economici, culturali etc.), oferă soluții diverse, care, aplicate la sistemele naționale de educație, le sporște eficacitatea și valoarea. Avînd drept domeniu educația din întreaga lume, este firesc ca pedagogia comparată să se manifeste și într-un cadru internațional.

The Comparative and International Education Society (Societatea de Pedagogie Comparată și Internațională) a fost creată în 1956 în S.U.A. cu scopul de a contribui la studiul și la dezvoltarea pedagogiei comparate în lume. În 1957 apare organul oficial de presă al societății, Comparative Education Review (Revista de pedagogie comparată) cu trei numere pe an (în februarie, iunie și octombrie). Pînă în 1971 re-

vista a fost editată la Columbia de către un colectiv condus de Harold J. Noah; în prezent ea apare la Wisconsin. Din colectivul editorial condus de Andreas M. Kazamias fac parte personalități ca Arnold C. Andersen, G.Z.F. Bereday, Joseph A. Lauwerys, Friederich Schneider și Robert Ulich. Președinte al societății este prof. Kazamias (în 1970-1971 Philip J. Foster de la Universitatea Chicago), iar secretar trezorer și director al seminariilor internaționale prof. Gerald H. Read (Universitatea Kent, Ohio). Pe lângă obișnuite adunări anuale, societatea organizează întâlniri, seminare și programe de lucru internaționale, facilitînd cunoașterea unor realități educaționale largi care să ajute la găsirea unor soluții cît mai eficiente. Astfel, între 21-23 martie 1971 societatea a organizat la San Diego, în California, o conferință internațională pe tema decolonizării culturii și educației, precum și a rapor-

tului dintre educație și schimbarea idealurilor culturale în Europa. Lucrările conferinței sînt publicate în numărul din octombrie 1971 al Revistei de pedagogie comparată. Ultima întrînire anuală a societății a avut loc la Boston între 19-21 martie 1972; ea a inclus două sesiuni plenare în cadrul cărora s-a dezbătut asupra „Teoriei în pedagogia comparată” și a „Modurilor alternative de educație”, precum și lucrări pe secții ca „Modelele culturale și procesul învățării”, „Tendințe actuale în planificarea educației”, „Schimbarea modelelor în selectivitatea școlară”.

Pentru informări curente, societatea scoate, numai pentru membrii ei — care primesc și Revista de pedagogie comparată —, un buletin (Comparative and International Education Society Newsletter) ce apare la Lincoln, în Nebraska, de trei ori pe an (în martie, iunie și septembrie).

VIOREL NICOLESCU

TRIBUNA ȘCOLII

Revistă săptămînală editată de Ministerul Educației și Învățămîntului și Uniunea Sindicatelor din învățămînt, știință și cultură

Redactor șef: AUREL DRAGOȘ MUNTEANU